ئاللاھنىڭ دىنىدا ئاداققىچە چىڭ تۇرۇش

ئاپتور : ئەمرى خالىد

تەرجىمە قىلغۇچى : ھىلالى

مۇقەددىمە

ھەمدۇ - سانا اللە غا خاستۇر، ئۇنى ماختايمىز ، ئۇنىڭدىن ياردەم تىلەيمىز ، ئۇنىڭدىن مەغپىرەت تىلەيمىز، نەپسىمىزنىڭ يامانلىقىدىن ۋە ئەمەللىرىمىزنىڭ يامانلىرىدىن اللە غا سېغىنىمىز. اللە ھىدايەتكە باشلىغان ئادەمنى ھېچكىم ئازدۇرالماس، اللە ئازدۇرغان كىشىنى ھېچكىم ھىدايەت قىلالماس ! . كېچە - كۈندۈز ئالمىشىپلا تۇردىكەن، دۇئايى - سالاملىرىمىز ھەر دائىم ئۈزۈلمەستىن اللە نىڭ تاللىغان ئەڭ ياخشى بەندىسى ۋە ئەلچىسى بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا بولسۇن ! ئۇنىڭ پاك ۋە بىغۇبار ئائىلە - تاۋابىتلىرىغا، بارلىق ئۇلۇغ پاك تەبىئەتلىك ساھابىلىرىگە ۋە ئۇلارغا قىيامەتكە قەدەر ئەگىشىپ ياخشى ئىزلىرىدىن ماڭغانلارغا بولسۇن ! مەقسەتكە كەلسەك ، ئۈممەتنىڭ ئىززەت — ھۆرمىتىنى ۋە شان شەرىپىنى قايتا قولغا كەلتۈرۈپ ، دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غەلبە قىلىشى ۋە دۇنيانى بەخت — سائادەت يولىغا يېتەكلىشى ئۈچۈن بۇ ئۈممەتنىڭ ھەر بىر ئەزاسىنىڭ بىر نەچچە نۇقتىدا چىڭ تۇرۇش مەسىلىسى ئىنتايىن مۇھىم . ئەپسۇسكى، نۇرغۇنلىغان كىشىلەر بۇ مەسىلىنى، بۇنداق سۈپەتنى يۈتتۈرۈپ قويغان ، بەزىلەرنى كۆرىمىزكى، بىر مەزگىل تائەت - ئىبادەتلەرنى جايىدا ئادا قىلىپ، گۇناھ ۋە يامان ئىشلارغا يولىماسلىق سۈپىتى بىلەن ئۆز دىنىنى چىڭ تۇتىدۇ، كېيىن بىردىنلا ئۇنىڭ چۈشكۈنلىشىپ ئاللاھ تائالانىڭ يولىدىن چەتنەۋاتقانلىقىنى بايقايسىز. ئەسلىدە ئۇنداق كىشىلەر تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇش ۋە سەۋرچانلىق سۈپىتىدىن ئايرىلغان ئىدى . نۇرغۇن كىشىلەر نامازلارنى ئۆز ۋاقتىدا ئادا قىلىپ كېلىۋېتىپ، كېيىن تاشلىۋېتىدۇ . نۇرغۇن ياش قىزلار رامزاندا ھىجاب (رومال) سېلىپ، رامزان ئۆتكەندىن كېيىن چۈرۈۋېتىدۇ.

مۇسۇلمانلار باشتا دىنغا زور قىزغىنلىق بىلەن بېرىلدۇ، بارا — بارا سۇسلۇق، ھورۇنلۇق ۋە ئېزىلەڭگۈلۈككە پېتىپ قالدۇ!... ئىسلام دۈشمەنلىرى بىزنىڭ بۇ مىجەزىمىزنى بىلىۋېلىشقان، بىزنىڭ باشتا قىزغىنچىلىق بىلەن كىرىشىپ، بارا — بارا ئاجىزلىشىپ ئىرادىمىز بوشىشىپ كېتىدىغانلىقىنى بىلىۋالغان ، شۇڭا ئۇلار بىز بىلەن مۇشۇ ئاساستا مۇئامىلە قىلىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بىزنىڭ دەسلەپتە قىزغىنلىق پەيتىمىزدە خالىغىنىمىزنى قىلساقمۇ كارى بولمايدۇ، ئاندىن بىزنىڭ قىزغىنلىقىمىز ئاجىزلاشقاندىن كېيىن بىز بىلەن ئۆزلىرىگە ياققان رەۋىشتە ئىش ئېلىپ بارىدۇ! زادى نېمە ئۈچۈن مۇنداق بوشىشىمىز؟ كىشىلەرنى بالا — چاقىلىرى مەشغۇل قىلىۋاتامدۇ؟ مال دۇنيا مەشغۇل قىلىۋاتامدۇ؟ قورساق بېقىش مەسىلىسى مۇشۇنداق ھالغا چۈشۈرۈپ قويۇۋاتامدۇ؟ بوشاشماستىن قىزغىنلىقىمىزنى ئىزچىل ھالدا داۋاملاشتۇرۇشىمىز مۇمكىن ئەمەسمۇ؟! قەلبىمىزدىكى بوشاڭلىق ئۆلۈپ، ئۇنىڭ ئورنىغا ئۈپرىماس قىزغىنلىق يىلتىز تارتىپ ئورناپ كەتكەندە، مانا بۇنىڭ ئۆزى چىڭ تۇرۇش ھېساپلىنىدۇ . ئىنسانلار جەمئىيىتىدىكى مۇستەھكەم ئىرادە ھەققىدە توختالغىنىمىزدا، بىز ساھابىلەر، تابىئىنلار ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارنى ئۈلگە تۇتۇپ ئىزلىرىدىن ئەگىشىپ ماڭغانلاردىن ئىبارەت يارامىلىق، ئىلغار كىشىلەرنى بىرىنچى قىلىپ كۆزدە تۇتىمىز . ساھابىلەر بولسا ئەرەپ يېرىم ئارىلىدىكى ساناقلىقلا كىشىلەر ئىدى، بىراق ئۇلار ئاداققىچە چىڭ تۇرۇشنىڭ كۈچىگە ئىشەنگەچكە، ھەقىقەتكە ئېرىشىپ، ھەقىقەتنى ئورنۇتۇپ ۋە دۇنياغا تارقىتىپ كېتىشتى . بىز ئاللاھدىن ئىبادەتلەرنى جايىدا ئادا قىلىپ، يامان ئىشلارغا يولماسلىقتا ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇشقا نېسىپ قىلىشنى تىلەيمىز، ئىسلامغا ھەمدەم بولۇپ، ئۇنى پۈتۈن دۇنياغا تارقىتىشتا چىڭ تۇرۇشنى، ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇپ ۋە ئۇنى قوغداشنى، ناھەقچىلىكنى توسۇپ ئۇنى يوقۇتۇشتا چىڭ تۇرۇشنى نېسىپ قىلىشنى

ئۇلۇغ ئاللاھدىن تىلەيمىز، چۈنكى بىز ئاجىزمىز، ئاللاھ ئۆزى تەۋرەنمەس ھەم قۇدرەتلىك زاتتۇر، ئاللاھ بىزگە كۇپايە، ئۇ ئەڭ ياخشى ئىگىدۇر!

چىڭ تۇرۇشنىڭ ئاساسى سەۋەپلىرى

تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشقا تېگىشلىك ئۈچ ئاساسى مەسىلە بار، بۇلارنىڭ ھەر بىرىنى كەڭ شەرھلەپ، توختۇلۇپ ئۆتىمىز. بۇ ئۈچ ئاساسلىق مەسىلە:

بىرىنچى: ئومۇمى جەھەتتىن ھەقتە چىڭ تۇرۇش.

ئىككىنچى: ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇش .

ئۈچىنچى : دىنىمىزنى ھىمايە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش .

بىرىنجى: ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇش

بۇ يەردە دېمەكچى بولغان ھەقىقەت – تالاش – تارتىش ۋە بۇرمىلاش، ياكى تۆھمەتلەر ئالدىدا پۇت تىرەپ تۇرالايدىغان، تۆرلۈك قانۇنلار، ھەر خىل خەلقلەر ۋە دۇنيانىڭ ھەر قانداق جايىدىكى ئىجتىمائى ئادالەت ۋە ھەققانىيەت مىزانلىرىغا ئۇيغۇن كېلىدىغان، ئاما تەرەپتىن ھەقىقەتلىكى بىردەك ئېتىراپ قىلىنغان ئېنىق ۋە روشەن مەسىلىنى كۆرسىتىدۇ. بۇنداق مەسىلەر ھەر قانداق بۇرمىلاش ۋە يەڭگۈشلەشلەرنى قوبۇل قىلمايدىغان دەرىجىدە ھەممىگە ئايان نەرسە بولغاچقا، پەقەت ئىجتىمائى ئادالەت ۋە ھەققانى پىرىنسىپلىرىغىلا بويسۇنىدۇ، بۇنداق مەسىلەر جەمئىيەت تەرىپىدىن بىردەك ھەقىقەت دەپ ئېتىراپ قىلىنغان بولسىمۇ، مەلۇم بىر قانۇن ياكى ئايرىم بىر

رايۇنلارغىلا چاس بولمايدۇ ياكى مەلۇم خەلىقكىلا تەۋە بولمايدۇ. پەلەستىنگە كەلگەن ئامىرىكىلىق بىر ئايالنىڭ ھەرىكىتى مېنى چوڭقۇر تەسىرلەندۈرگەن ئىدى، ئۇ پەلەستىنلىك بىرەيلەننىڭ ئۆيىنى ئۆرۈۋېتىش ئۈچۈن كەلگەن توپا ئىتتىرىش ماشىنىسىنىڭ ئالدىدا قىلچە تەۋرەنمەي تىك تۇرغان، ئۇ مۇسۇلمان بولمىسىمۇ مۇشۇنداق قىلغان، چۈنكى ئۇ بۇنى قوغداشقا تېگىشلىك ئىجتىمائىي ھەقىقەت دەپ قارايتتى، ئېنىقكى، پەلەستىنلىكلەرنىڭ ئۆز زېمىنلىرىغا بولغان ئىگىدارچىلىق ھوقۇقى ۋە زېمىنلىرىنى زومىگەرلىك بىلەن تارتىۋالغان يەھۇدى دۈشمەنلىرىنى قوغلاپ چىقىرىش ھوقۇقى ئەگەر ھەقىقانىيەت – باراۋەرلىك تېخى بار دەپ قارالغان تەقدىردە، ئىجتىمائىي – ئومۇمىي ھەقىقانىيەت ۋە ئادالەت مىزانلىرىغا ياتىدىغان مەسىلە ئىدى، مانا شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ ئايال توپا ئىتتىرىش ماشىنىسىنىڭ ئالدىنى توسۇپ تۇرالىغان. بۇ ئايال ماشىنا تاپانلىرىنىڭ ئالدىدا ئۆلۈپ كەتتى. بىراق ئۇ ھەقىقەتنى قوغداش ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇشتا پۈتۈن مۇسۇلمانلارنىڭ پۇلاتتەك پاكىتىغا ئايلىنىپ كەتتى . بۇ يەردە مەن ئىراق ئۇرۇشىغا 10 يىل بولۇپ ئۆتكەندىن كېيىن ئېلىپ بېرىلغان بىر قېتىملىق ئاممىدىن پىكىر ئېلىش – تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى كەلتۈرۈپ ئۆتمەكچىمەن، بۇ تەكشۈرۈشتە تۆۋەندىكى سوئالغا جاۋاپ بېرىش تەلەپ قىلىنغان : (ئىراقتىكى قېرىنداشلىرىڭىز ئۈچۈن ئۈزمەي دۇئا قىلىپ تۇرامسىز؟ ياكى ئاندا – ساندا دۇئا قىلىپ تۇرۇۋاتامسىز ؟ ياكى دۇئا قىلىشنى توختاتتىڭىزمۇ؟) بۇ تەكشۈرۈشكە قاتنىشىپ پىكىرىنى بەرگۈچىلەرنىڭ ئومۇمىي سانى 15806 نەپەر بولۇپ ، نەتىجىسى تۆۋەندىكىچە بولغان :

ئۈزمەي دۇئا قىلىپ تۇرغانلار% 66 .

ئارىلاپ دۇئا قىلىپ تۇرغانلار% 30 .

دۇئا قىلىشنى توختاتقانلار% 4 .

بىرىنچى: دۇئا قىلىشنى تاشلىغانلاردىن ئىبارەت ئۈچىنچى جاۋاپنى تاللىغانلارغا رەھمەت ئېيتىمەن, چۈنكى ئۇلار راستىنى ئېيتتقان, ئەتەي يالغانچىلىق قىلمىغانلار ئىدى, لېكىن مەن ئۇلارنىڭ ئېسىگە بىر نەرسىنى سېلىپ مۇنداق سوراپ باقاي: ئەگەردە سىلەرنىڭ بالاڭلار دوختۇرخانىدا يېتىپ قالسا دۇئا قىلىشنى توختىتىپ قويارمىدىڭلار؟! ئىككىنچىدىن : ئارىلاپ دۇئا قىلىپ تۇرغان, % 30 نى تەشكىل قىلغان ئىككىنچى تۈردىكىلەرگە رەھمەت ئېيتىمەن : سۈرىيىلىك بىر يىگىتنىڭ مۇنداق ئەھۋالنى ئويلاپ بېقىڭلار, ئۇنىڭ دادىسى يۈرەك كىلاپانى ياكى يۈرەك ئارتېرىيىسىنى ئالماشتۇرۇش ئوپېراتسىيىسى قىلىنىش ئۈچۈن دوختۇرخانىدا يېتىپ قالغان چاغدا, بۇ يىگىت ئاللاھدىن دادىسىغا شىپالىق بېرىشنى تىلەپ قاتتىق يىغلىغاندى, ئاندىن كېيىن ئىراقتىكى قېرىنداشلىرىنى ئەسلەپ, ئۇلارنىڭ ئەھۋالىغا ئېچىنىپ يىغلىغان بولسىمۇ ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلمىغان ئىدى. ھالبۇكى ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە : { ھەقىقەتەن بارلىق مۇئمىنلەر قېرىنداشتۇر } (ھۇجرات سۈرىسى، 10- ئايەت) دەيدۇ, بىز مەيلى خالايلى ياكى خالىمايلى, ھەممىمىز قېرىنداشلاردۇرمىز. ئۈچىنچىدىن , ئىراقتىكى قېرىنداشلىرىغا ئۆزمەي دۇئا قىلىپ كېلىۋاتقان, %66 نى ئىگەللىگەن بىرىنچى خىل سوئالنى تاللىغانلارغا دەيمەنكى : ئاللاھ سىلەرنى قۇتلۇق قىلسۇن! مۇئمىن دېگەن مۇشۇلاردەك بولىدۇ, تەۋرەنمەس ئىرادە ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكى, ئۇلارنىڭ قەلبىگە ھەر قانداق ئەھۋالدا ئۈمىدسىزلىك ۋە بوشاڭلىق دارىمايدۇ.

ئەمدى ھەقىقەتتە چىك تۇرۇشقا مۇناسىۋەتلىك ئۈچ مىسالنى ئوتتۇرىغا قويۇپ تەھلىل قىلىپ ئۆتەيلى:

بىرىنچى مىسال : ئىمام ئەھمەد ئىبنى ھەنبەلنىڭ (قۇرئان - مەخلۇق) پىتنىسىدىن كېلىپ چىققان كۆلپەتلىرى ئالدىدىكى مەيدانى (قۇرئان – مەخلۇق) پىتنىسى ئاساسەن مۇسۇلمانلارنىڭ ئەينى دەۋىردىكى ساختا پەلسەپچىلىك خاھىشىغا چۆكۈپ كېتىشىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ, بەزىلەر بۇ خاھىش ئارقىلىق دىن مەسىلىلىرىنى ئەقىل ۋە پەلسەپىگە بويسۇندۇرۇش ئۈچۈن قارىغۇلارچە ھەركەت قىلغان. شۇنىڭ بىلەن بەزى كىشىلەر ئەھلى سۈننە ۋە ئومۇم مۇسۇلمانلارنىڭ قۇرئان كەرىمنىڭ مەخلۇق ئەمەسلىكىگە بولغان قارىشىغا زىت ھالدا (قۇرئان – مەخلۇق) سەپسەتىسىنى كۆتىرىپ چىققان . بۇ مەسىلىنىڭ سەۋەبىدىن ئەھلى سۈننىلەر بىلەن ئۇلارغا قارىشىلاشقۇچىلارنىڭ ئارىسىدىكى پىكىر ئوخشاشماسلىق ۋە توقۇنۇش كۆچىيىپ كەتكەن. ئەينى دەۋىردىكى ھۆكۈمرانلارنىڭ ئەھلى سۈننىلەرگە قارشى پىكىردىكىلەرنىڭ سەپسەتىسىنى قوللاپ چىقىشى بۇنداق كېلىشمەسلىك ۋە توقۇنۇشلارنى تېخىمۇ كۆچەيتىپ, ئەھلى سۈننىلەرنىڭ ۋە ئۇلارنى قوللىغۇچىلارنىڭ بېشىغا ئېغىر كۆلپەتلەرنى سالغان مەزكۇر ئىش تۈگرىسىدا مۇسۇلمانلار زور پارچىلىنىش ۋە تەپرىقىگە يۈز تۇتقان, بۇ ئېغىر پىتنە يۈز بېرىۋاتقان پەيتتە ئەھلى سۈننىلەرنىڭ ئىمامى ئىمام ئەھمەد رەھمۇللاھۇ ھايات بولۇپ,كېلىشمەسلىك دولقۇنىنى ئۆز بېشىدىن كەچۈرۈۋاتاتتى, كىشىلەر ئۇنىڭ قارىشى ۋە مەيدانىنىڭ قانداقلىقىنى كۈتۈپ تۇراتتى, چۈنكى ئۇلارنىڭ ئالدىدا ئىمام ئەھمەد ئىلىم پېشىۋاسى ۋە كۆپچىلىك ئۇلگە تۇتىدىغان ئىشەنچىلىك پىكىر ساھىبى ئىدى. ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ قۇرئان مەخلۇق ئەمەس دېگەن پىكىردە تاغدەك قوزغالماي چىڭ تۇردى, چۈنكى بۇ ھەقتە ئىسلام ئەقىدىسى ناھايىتى روشەن بولۇپ, بۇنىڭغا خىلاپ سۆز – ھەرىكەتنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى, بۇ سەۋەپلىك ئىمام ئەھمەد زىندانغا تاشلاندى ۋە قاتتىق قىيناش ۋە ئازاپ ئوقۇبەتلەرگە

ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ دەررە – توقماقتىن قىلچە قورقمىغان ئىدى, ئەمما ئۇ دەررە ئۇرۇلسا چىڭ تۇرالماي قىلىشىدىن ئەنسىرەيتتى. ئۇ قىيناش ۋە دەررە ئۇرۇشقا ئېلىپ مېڭىلغان چاغدا چېھرىدە دىلغۇللۇق – ئەنسىرەش ئالامەتلىرى پەيدا بولدى, زىنداندىكىلەرنىڭ بىرى بولغان ئەبۇ ھەيسەم تەييار ئىمام ئەھمەدنىڭ يۈزىدىكى ئەنسىرەش ئالامەتلىرىنى بايقاپ, ئۇنىڭغا قاراپ مۇنداق دېدى :" ئىمام, مەن ناھەق ئىش قىلغىنىم ئۈچۈن پۈتۈن ئۆمرۈمدە 18 مىڭ دەررە يېدىم, سەن ھەقىقەت ئۈستىدە چىڭ تۇرغىن !". ئاندىن ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئىمام ئەھمەدكە قاراپ مۇنداق دېدى: " ئىمام ھەقىقەتتە چىڭ تۇرغىن! ھابات قالساڭ شەرەپلىك بىلەن ياشايسەن , ئۆلۈپ كەتسەڭ شېھىت بولىسەن شۇ! ". كېيىنكى چاغلاردا ئىمام ئەھمەد:" ئۇ مېنى چىڭ تۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرگەن ئىدى" دەپ ئەسلەيدۇ ۋە ئۇنىڭغا دۇئا قىلىپ: " ئى ئاللاھ, ئەبۇ ھەيسەم تەييارنى مەغپىرەت قىلغىن!" دەپ دۇئا قىلغان. ئاندىن ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ قىيناش ۋە دەررە ئۇرۇلۇش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلدى, ئۇنى دەررە بىلەن ئۇرغان ئادەم مۇنداق دىگەن :" ئىمام ئەھمەدنى شۇنداق قاتتىق ئۇرغان ئىدىمكى, ئەگەر پىلنى مۇشۇنداق ئۇرغاندا ئۆلگەن بولاتتى" ... مۇشۇنداق ئۇرۇپ – قىيناشلاردىن كېيىن, خەلىپە مۇئتەسىم ئىچى ئاغرىغان ھالدا ئۇنىڭ قېشىغا كېلىپ :" بىچارە ئەھمەد, قارا سىنى! مىنىڭ تەلىپىمگە قوشۇلساڭلا پۈتۈنلەي قۇتۇلىسەنغۇ, مەنمۇ ساڭا قول سېلىپ يۈرمەيتتىم" دەيدۇ . خەلىپە مۇئتەسىم ئىمام ئەھمەدنى قىيىن – قىستاق ۋە ئۇرۇشتىن بوشىتىپ, قويىۋېتىش ئۈچۈن ئۇنىڭدىن بىر ئېغىز سۆزنىلا تەلەپ قىلاتتى, بىراق بۇ ھەقتە چىڭ تۇرۇش مەسىلىسى ئىدى! ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ جاللاتلارغا قاراپ, " قېنى كېلىڭلار" دەيتتى... جاللاتلار كېلىپ ئۇنى ھۇشىدىن كەتكىچە ئۇراتتى, ئۇ ھۇشىغا

كەلگەندىن كېيىن زەنجىر – ئىشكاللارنىڭ ئېلىۋېتىلگەنلىكىنى كۆرەتتى, ئالدىبېدىكىلەر ئۇنىڭغا: سىنى دۈم ياتقۇزۇپمۇ, ئوڭدا ياتقۇزۇپمۇ راسا دەسسەپ – چەيلىدۇق, دېيىشەتتى . شۇنداقلا ئۇ ھۇشىغا كەلگەندىن كېيىن ئىچىشكە سۇ ئەكىلىپ بېرىشەتتى, لېكىن ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ :" روزىدارمەن, ئاغزىمنى ئاچمايمەن" دەيتتى ... ئۇ ھەقىقەت ئۈستىدە قانداق چىڭ تۇرغان ھە!؟ ئىمام ئەھمەد ئىسھاق ئىبنى ئىبراھىمنىڭ ھويلىسىغا ئېلىپ بېرىلدى, شۇ چاغدا پېشىن نامىزىنىڭ ۋاقتى بولۇپ قالدى, ئۇنامازغا ئىمام بولۇپ نامازنى ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن باشقىلار ئۇنىڭغا:" ناماز ئوقۇۋاتقان چېغىڭىزدا كىيىمىڭىزدىن قان ئېقىپ تۇردى" دېيىشتى, ئۇ جاۋابەن : " خەلىپە ئۆمەر جاراھىتىدىن قان ئېقىۋاتقان ھالەتتە ناماز ئوقۇغان" دېدى ... ئاللاھ ئەھلى سۈننەلەرنىڭ ئىمامى بولغان ئىمام ئەھمەدكە رەھمەت قىلغاي! ئۇ ئارقىلىق بۇ ئېغىر زۇلمەتلىك پىتنىدە ئۆز دىنىنى قوغدىغان ئىدى .

زۇلۇم قىلىپ قامچىلاپ ئۇرۇشسىمۇ ئىبنى ھەنبەلنى ,

تاغ كەبى تەۋرەنمەي چىڭ تۇردى ئۇ ھەقىقەتتە .

قېرىنداشىم ! ئىمام ئەھمەد ئىبنى ھەنبەلنىڭ مۇستەھكەم مەيدانىغا قاراڭ! سەن ئۇنى ئۆزەڭگە ئۈلگە تۇتالامسەن ؟! قاتتىق قىيىن – قىستاقلار ئاستىدا ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھۇ نىڭ قانداق چىڭ تۇرغانلىقىنى قاراڭ ! بىز ئۇنداق قىيناشلارغا بولمىساقمۇ, مۇستەھكەم مەيدانىمىز نەگە كەتكەن !؟ بۇلارنى نىمە ئۈچۈن ساقلا دەۋالمەن ؟! پەلەستىن مەسىلىسى قەلبىڭدە ئۆلمىسۇن, ياشىسۇن دەپ؛ ئىراق مەسىلىسى قەلبىڭدە ئۆلمىسۇن, ياشىسۇن دەپ؛ ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ تۈرلۈك مۇھىم مەسىلىرى قەلبىڭدە ھەر ۋاقىت ئۆلمەي

تىرىك ياشىشىڭ دەپ ساڭا خىتاپ قىلىۋاتىمەن! چۈنكى بۇ مەسىلىلەر قەلبىڭدە ئۆلگەندە قەلبىڭمۇ ئۆزىنىڭ بىلەن بىللە ئۆلگەن بولىدۇ!

ئىككىنچى مىسال:

ئۆمەر ئەلمۇختار رەھمەھۇللاھنىڭ ئىتالىيە باسقۇنچىلىرىغا تۇتقان مەيدانى ھەممىمىز ئۆمەر ئەلمۇختاردىن ئىبارەت بۇ ئۇلۇغ مۇجاھىد, باتۇر ۋە قەھرىمان پىدائىنى تونۇيمىز, ھەممىمىز ئۇنى سۆيىمىز. بۇ زات 73 يېشىدا جىھادقا ئاتلانغان, مەن بۇ يەردە ئۇنىڭ جىھادلىرى ھەققىدە ئەمەس, بەلكى ئۇنىڭ ئىتالىيە سوت مەھكىمىسى ئالدىدا سوتلانغانلىقى توغرىسىدا توختالماقچىمەن. ئۇلار سوراققا تارتىش ۋە سوتلاش ئۈچۈن ئۇنى ئېلىپ چىققان چاغدا ئۇنىڭغا مۇنداق دېيىشتى:

سەن ئىتالىيە دۆلىتىگە قارشى ئۇرۇش قىلدىڭمۇ؟

ئۇ:

شۇنداق — دەپ جاۋاپ بەردى.

سەن كىشىلەرنى ئىتالىيە دۆلىتىگە قارشى ئۇرۇش قىلىشقا كۈشكۈرتتۈڭمۇ؟

شۇنداق.

سەن بۇنىڭغا قارىتا جازالىنىدىغانلىقىڭنى بىلەمسەن؟

بىلىمەن.

دېگەنلىرىڭىزگە تولۇق ئىقرارمۇسەن ؟

ئىقرارمەن .

ئىتالىيە قوشۇنلىرى بىلەن نەچچە يىل ئۇرۇش قىلدىڭ ؟

يىگىرمە يىل .

قىلغانلىرىڭغا پۇشايمان قىلامسەن ؟

ياق .

ئۆلۈمگە بۇيرۇلدىغانلىقىڭنى بىلەمسەم؟

بىلىمەن .

سوتچى ئۇنىڭغا: سىنىڭ مۇشۇنداق ئاقىۋەتكە قالغىنىڭغا ئېچىنىۋاتىمەن, دېدى . ئۆمەر ئەلمۇختار ئۇنىڭغا قاراپ : ئەكسىچە بۇ ھاياتىمنى ئەڭ شەرەپلىك ئاخىرلاشتۇرغىنىم بولۇپ ھىساپلىنىدۇ, دېدى. سوتچى ئۇنىڭغا : بىز ئاخىرقى رەۋىشتە سەن توغرىلىق ئۆمۈمى كەچۈرۈم ئېلان قىلىش قارارىغا كەلدۇق, بىراق بىر شەرت, سەن لىۋىيەدىكى مۇجاھىدلارنى بىز بىلەن ئۇرۇش قىلىشنى توختىتىشقا ئۈندەپ ئۇلارغا خەت يېزىشىڭ كېرەك, دېدى. ئۆمەر ئەلمۇختار سوتچىغا قاراپ كۈچلۈك ئۇرغۇدا مۇنداق دېدى: " بىر ئاللاھدىن باشقا ئىلاھ يوق, مۇھەممەد ئەلەيھىسسەلام ئاللاھنىڭ ئەلچىسىدۇر, دەپ گۇۋاھلىق بېرىپ ئىشارەت قىلدىغان كۆرسەتكۈچ بارماقنىڭ ھەقىقەتكە خىلاپ بىر دانە سۆزنىمۇ يېزىشى مۇمكىن ئەمەس !". ئاندىن ئۇ زات دۇنيادىن كەتتى, شەرەپلىك ياشاپ, شېھىت بولۇپ ئۆلۈپ كەتتى .

قېرىنداشلىرىم! بىز ئىسلام ئۈممىتىنىڭ جىددى مەسىلىلەرىگە خۇددى ئۆمەر ئەلمۇختار رەھمەھۇللاھۇ دەك تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن مۇئامىلە قىلالامسىزمۇ؟! ئۇنىڭ قەھرىمانلىقىغا، ئېگىلمەس - سۇنماس ئىرادىسىگە قاراڭلار! بىز بۇ زاتنى ئۆزىمىزگە ئۈلگە تۇتايلى. شۆھرىتىگە، كاتتا مەنسەپلىرى ۋە پۇل - ماللىرىنىڭ كۆپلىكىگە قاراپ ھەر قانداق ئەرزىمەس، چۆپرەندە ئادەم ۋە نەرسىلەرگە ئالدانمايلى، چۈنكى ئەرزىمەس، پەس دۇنياۋى مەقسەتلەر ئىگىسىنىڭ ئۆلۈمى بىلەن قىممەتسىز ھالدا يوق بولىدۇ، تۈگەيدۇ، لېكىن ھەققانىيەتتىن تەۋرەنمەي ئۇنىڭدا چىڭ تۇرىدىغان يۈكسەك غايە ئىگىلىرى مەڭگۈ كىشىلەر قەلبىدە ھۆرمەتلىنىدۇ، ئاللاھنىڭ رەھمىتىگە چۆمۈلىدۇ. بىز مۇشۇنداق ئادەملەرنى ئۆزىمىزگە ئۈلگە قىلايلى، زالالەت تەرغىباتچىلىرىغا ئالدانمايلى؛ ئالىيجاناپ زاتلارنى ئۈلگە تۇتۇش نىجاتلىققا يول ئاچىدۇ، نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ئۆلۈپ كەتكەن بولسىمۇ، ئىلىم ۋە ئەخلاقى بىلەن كىشىلەر ئارىسىدا ياشاۋېرىدۇ، نۇرغۇنلىغان ھايات كىشىلەر نادانلىق ۋە بۇزۇقچىلىق تۈپەيلىدىن ئاللىقاچان ئۆلگەن بولىدۇ.

قېرىنداشلىرىم !

ئىچىمىزدىكى ھەر - بىرەيلەن ئۇنداق ئۇلۇغ سىناقلارغا دۇچ كېلىشى ناتايىن، بىراق بىز بۇ خىل سىناقلار ۋە بۇنداق سىناقلارغا ئۇچرىغانلارنى ئەسلەپ، ئۇلاردىن ئىبرەت ئېلىش ئارقىلىق ھەققەت ئۈستىدە چىڭ تۇرۇش پىرىنسىپىنى ۋە ئۇنىڭ ئەھمىيەتلىرىنى ئۆگىنىشىمىز لازىم، شۇنداقلا ھاياتىمىزدا ئۇچراپ تۇرىدىغان چوڭ - كىچىك ھەر قانداق سىناقلاردا ئۇنى دەرھال تەتبىقلىيالايدىغان بولۇشىمىز كېرەك؛ بۇ خىل سىناقلار ۋە ئادەملەرنى ئەسلەش ئارقىلىق ئىسلامىيەت دۇچ كېلىۋاتقان مەسىلىلەرنى قەلبىمىزدە تېخىمۇ مۇھىم

ئورۇنغا قويۇشىمىز ۋە ئۇلارنى ھەل قىلىش چارىسى ئۈستىدە باش قاتۇرىشىمىز لازىم .

قېرىنداشلىرىم !

ئىسلام مەسىلىرىمىز قانداق قىلىپ قەلبىمىزدە ھەر ۋاقىت يالقۇنلاپ تۇرالايدۇ ؟! ئەقسا مەسجىدىنى ئازاتلىقىقا چىقىرىشقا بولغان تەلپۈنۈش ھېسلىرىمىزدا قانداق. قىلىپ. چىلىق. تۇرالايمىز؟! ئائىلىلىرىمىزنىڭ
سالاھىددىندەك باتۇرنى تۇغۇش ئارزۇسى قانداق قىلغاندا داۋاملىق رىئاللىققا ئايلىنالايدۇ ؟! دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىكى ئېزىلىۋاتقان قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن ئىلتىجا ۋە ئىشەنچ بىلەن ئاللاھغا دۇئا قىلىشنى قانداق قىلىپ ئۆزمەي داۋاملاشتۇرالايمىز؟!

ھەقىقەت ئۈستىدە ھەر ۋاقىت قانداق قىلىپ چىلىق تۇرالايمىز ؟!

ياشلىرىمىز قانداق قىلغاندا دىندا چىلىق تۇرۇپ زالالەت ۋە ئاسىيلىققا قارشى تۇرالايدۇ؟؟!

بۇ مەسىلە — ئاللاھغا تايىنىشتا, ئۇنىڭدىن ھىدايەت ۋە مۇستەھكەم ئىرادە تىلەپ يالۋۇرۇپ دۇئا قىلىشىمىزغا باغلىق .

ئۈچىنچى مىسال:

سەئىد ئىبنى جۇبەيىر رەھمەھۇللاھۇنىڭ ھەججاج ئىبنى يۇسۇپ سەقەپىينىڭ ئالدىدىكى مەيدانى بارلىقىمىز ھەججاجنى تونۇيمىز, ئۇ بىر قانخور ھۆكۈمران بولۇپ, نۇرغۇنلىغان كىشلەرنى ئۆلتۈرگەن, نۇرغۇنلىرىنى قىيىن — قىستاققا ئۇچراتقان ئىدى . سەئىد ئىبنى جۇبەيىر رەھمەھۇللاھۇ ئۇنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالغان چاغدا, ھەججاج

ئۇنى مەسخىرە قىلىش يۈزىسىدىن ئۇنىڭ ئىسمىنى سوراپ :" ئىسمىڭ نېمە؟" دېگەندە, ئۇ :" سەئىد ئىبنى جۇبەيىر (1) " دەپ جاۋاپ بەرگەن .

هەججاج ئۇنىڭغا :

ياق , سەن پۇچۇقنىڭ ئوغلى بەدبەخت سەن دېدى .

سەئىد جاۋابەن :

ئاپام ماڭا ئىسىم قويغان كۈنى قانداق ئىسىم قويۇشنى ئوبدان بىلگەن, دېدى .

هەججاج :

سەنمۇ بەدبەخت, ئاناڭمۇ بەدبەخت بولۇپ كېتەرسىلەر, دېگەندە, سەئىد :

دوزاخقا چۈشۈدىغانلار بەدبەخت بولۇپ كېتىدۇ, ياكى سەن غەيبدىن خەۋەردار بولدۇڭمۇ؟! دېدى.

هەججاج ئۇنىڭغا :

هاياتىڭنى يالقۇنلاپ تۇرغان ئوتقا ئايلاندۇرۇۋېتىمەن دېدى. سەئىد :

---

(1) - سەئىد – بەختلىك مەنىسىدە , جۇبەيىر – پۇتۇن مەنىسىدە .

ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، ئەگەر بۇنداق قىلىش سېنىڭ قولۇڭدىن كەلگىنىدە، ئاللاھنى قويۇپ سېنى خۇدا قىلىۋالاتتىم! دېدى.

ھەججاج ئۇنىڭدىن :

مەندىن نېمىشقا قاچتىڭ؟ دەپ سورىدى، ئۇ :

سەندىن خۇددى مۇسا ئەلەيھىسسالام فىرئەۋنىدىن قاچقانىدەك قېچىشىمغا توغرا كەلدى دەپ بۇ ئايەتنى ئوقۇدى : { سىلەردىن قورقۇپ سىلەردىن قاچتىم ...} (شۇرا سۈرىسى ,21- ئايەت)

ھەججاج ئۇنىڭغا :

ھەي سەئىد، قانداق ئۆلۈش ئۇسۇلىنى ئۆزۈڭ تاللا! دېدى.

سەئىد جاۋابەن :

ھەي ھەججاج! قانداق ئۆلۈشنى سەن ئۆزۈڭ تاللا، سەن مېنى قانداق ئۇسۇلدا ئۆلتۈرسەڭ، ئاللاھ سېنى چوقۇم شۇ ئۇسۇلدا ئۆلتۈرىدۇ،دېدى.

ھەججاج غەزەپلىنىپ :

سېنى سەندىن بۇرۇنقىلارنىمۇ،كېيىنكىلەرنىمۇ ئۆلتۈرمىگەن شۇنداق بىر ۋەھشى ئۇسۇلدا ئۆلتۈرگۈم بار, دېدى.

سەئىد : ئۇنداقتا سەن مېنىڭ دۇنيالىقىمنى بۇزىسەن, مەن سېنىڭ ئاخىرەتلىكىڭنى بۇزىمەن, دېدى.

ھەججاج غەزەپتىن بوغۇلغان ھالدا : ئېلىپ چىقىپ ئۇنى ئۆلتۈرۈڭلار ! دەپ بۇيرۇق قىلدى.

سەئىيد رەھمەھۇللاھنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئېلىپ ماڭغاندا, ئۇ كۈلۈۋەتتى. ھەججاج ئۇنىڭدىن : نېمىشقا كۈلىسەن؟ دەپ سورىدى . سېنىڭ ئاللاھقا قارىشى جۈرئىتىڭگىلا, ئاللاھنىڭ ساڭا بولغان مۇلايىملىقىغا كۈلۈۋاتىمەن, دېدى ئۇ.

ھەججاج بۇيرۇق قىلىپ :

ئۆلتۈرۈڭلار ئۇنى , بوغۇزلىۋېتىڭلار! دېدى .

سەئىيد رەھمەھۇللاھۇ :

مېنى قىبلە تەرەپكە يۈزلەندۈرۈڭلار – دېدى .

ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن قىلىچ ئۇنىڭ بويىنىغا تاقالغان چاغدا, ئۇ قىبلە تەرەپكە قاراپ تۇرۇپ:{ مەن ھەقكە بۇرۇلۇپ ئاسمانلارنى, زېمىننى ياراتقان زاتقا يۈزلەندىم, مەن مۇشرىكلاردىن ئەمەسمەن} (ئەنئام سۈرىسى, 79- ئايەت) دېدى. ھەججاج : ئۇنىڭ يۈزىنى قىبلىدىن باشقا تەرەپكە باشقا تەرىپكە بۇراڭلار! دېدى. ئۇلار ئۇنىڭ يۈزىنى قىبلىدىن باشقا تەرەپكە بۇراشتى, سەئىيد رەھمەھۇللاھ: {مەشرىقمۇ, مەغرىبمۇ ئاللاھنىڭدۇر, قايسى تەرەپكە يۈزلەنسەڭلارمۇ, ئۇ ئاللاھنىڭ تەرىپىدۇر} (بەقەرە سۈرىسى، 115- ئايەت) دېدى . ھەججاج : ئۇنى دۈم ياتقۇزۇڭلار ! دەپ بۇيرۇق قىلدى . سەئىد رەھمەھۇللاھۇ : { سىلەرنى زېمىندىن ياراتتۇق, يەنە زېمىنغا قايتۇرىمىز (ھساپ ئېلىش ئۈچۈن) يەنە بىر قېتىم زېمىندىن چىقىرىمىز } (تاھا سۈرىسى، 55- ئايەت) دېدى .

ھەججاج بوغۇلۇپ : ئۇنى بوغۇزلاڭلار، بوغۇزلىۋېتىڭلار ! بۇنىڭ تىلىدىن قۇرئان تۈكۈلۈپلا تۇرغىنىنى قارىمامدىغان! دەۋەتتى .

سەئىيد رەھمەھۇللاھۇ شۇئان :

بىلىڭلاركى، مەن ئاللاھدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوق، مۇھەممەد ئەلەيھىسسەلام ئاللاھنىڭ ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بېرىمەن، دېدى – دە، ئاندىن : ھەي ھەججاج! قىيامەتتە كۆرۈشكىچە ساڭا بۇنى بېرەي ئال! ئى ئاللاھ، مەندىن كېيىن ھېچ كىمنى ئۇنىڭ قولىغا قويمىغىن! دېدى ...

سەئىيد ئىبنى جۇبەيىر شۇ يەردىلا ئۆلتۈرۈلدى .

بىر ھەپتىدىن كېيىن ئاجايىپ ئىش يۈز بەردى؛ ھەججاج ئەقلىدىن ئادىشىپ ساراڭ بولۇپ قالدى، ئۇ كېچىلەر بويى : " سەئىيد بىلەن نېمە چاتىقىم، سەئىيد بىلەن نېمە چاتىقىم! " دەپ توۋلاپ چىقاتتى . ئاللاھ ھەقىقەتەن سەئىيدتىن كېيىن ھېچ كىمنى ھەججاجنىڭ قولىغا قالدۇرمىدى، سەئىيد ئۆلتۈرۈلۈپ بىر ھەپتىدىن كېيىن ئۇ ساراڭ بولۇپ ئۆلۈپ قالدى .

ئاللاھنىڭ بەندىلىرى !!

بەزى چاغدا بىر ئادەمنىڭ ھەقتە چىڭ تۇرۇشى، ئۆلتۈرۈلگەن ياكى قىين – قىستاققا ئېلىنغان تەقدىردىمۇ تەۋرەنمەسلىكى تولۇق بىر خەلقنىڭ ئويغىنىشىغا، كۆزىنى ئېچىشىغا ۋە ھاياتىغا سەۋەپ بولۇپ قالىدۇ . سۆيۈملۈك پەلەستىن زېمىنىنىڭ دۈشمەنلەر تەرىپىدىن بېسىۋېلىنىشى باشقا ئىسلام ئۈممەتلىرىنىڭ ئاللاھ يولىدىن تېخىمۇ يىراقلاپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن زور تەسىر كۆرسىتىۋاتقانلىقىغا قارىش

كېرەك! مۇسۇلمانلار پەلەستىنلىك قېرىنداشلىرىنىڭ قىرغىنچىلىقتا ۋە ئازاپ – ئوقۇبەتلەرگە دۇچار قىلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرگەنسېرى, ئۇلارنىڭ دىللىرىدا ئىمانى قىزغىنلىقى يالقۇنجاپ, گۇناھ ۋە ناچار ئىشلارنى تاشلاپ ئىسلامىيەت تەلىماتلىرى ۋە ئىبادەتلىرىگە بېرىلىپ كىرىشىۋاتقانلىقى پاكىت. ئىراق كۆلپىتى سەۋەبىدىن, كۆپ يىللاردىن بېرى بوشىشىپ قالغان ئىسلام دەۋەتچىلىرى ۋە تەرغىباتچىلىرىنىڭ قايتا جانلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرىۋاتىمىز .

قېرىندىشىم!

باشقىلار دۇئا قىلمىغان تەقدىردىمۇ, سەن ئۆزمەي دۇئا قىلغىن! باشقىلار دىنغا سەل قاراپ, دۇنياغا بېرىلىپ كەتكەن تەقدىردىمۇ, سەن ھەرگىز دۇنياغا بېرىلمىگىن . باشقىلار ئاللاھنىڭ تائەت ئىبادىتىگە سەل قارىغان تەقدىردىمۇ سەن ھەرگىز سەل قارىمىغىن . باشقىلار رەببىگە ئاسىيلىق قىلغان ئەھۋالدىمۇ, سەن ھەرگىز ئۇنىڭغا ئاسىيلىق قىلمىغىن . باشقىلار پۈتۈنلەي مەسجىدۇل ئەقسانى ئۇنتۇپ قالسىمۇ, سەن ئۇنتۇپ قالمىغىن . باشقىلار ھەممىسى ئىراقنى ئۇنتۇپ يادىدىن چىقارغان تەقدىردىمۇ سەن يادىڭدا چىڭ تۇتقىن ھەقىقەت ئۈستىدە چىڭ تۇرالايدىغان ئادەمنى تاپالمىساڭمۇ, سەن چىڭ تۇرغىن . قېرىندىشىم ! ئاللاغا تائەت – ئىبادەت قىلىشتا ۋە گۇناھلىق ئىشلارنى قىلماسلىقتا چىڭ تۇرغىن, ئاللاھنىڭ داغدام يولىدا چىڭ تۇرغىن, ئېنىق ھەقىقەت ئۈستىدە چىڭ تۇرغىن, ساڭا قارشىلار قانچە كۆپ بولسىمۇ پەرۋا قىلمىغىن. بۇزۇق – ناچار ئادەملەرنىڭ تولىلىقىنى دەپلا گۇناھكارلىق, ناھەقچىلىق ۋە زالالەت نەرەپكە ئېغىپ كەتمىگىن . ساغلام ئەقىدىلىك تەقۋادارلارنىڭ ئازلىقىنى كۆرۈش بىلەنلا گۇناھلارغا بېرىلىپ, ھەقىقەتنىڭ نۇرلۇق يولىدىن چەتنەپ كەتمىگىن . سەن ھەقىقەت ۋە ئىسلام نۇرىغا ئىگە بولغان ئىكەنسەن, گۇناھكار -

بۇزۇق ئادەملەرنىڭ تولىلىقىدىن قورقۇپ كەتمىگىن . سەن ئاللاھنىڭ داغدام يولىدىن يىراقلاپ كەتكەن بولساڭ, ئاللاھ يولىدىكى تەقۋادارلارنىڭ كۆپلىكىگە قاراپ كۆڭلۈڭنى ئاۋۇندۇرمىغىن .

ئىككىنچى : ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇش

نۇرغۇن كىشىلەر مۇنداق دېيىشىدۇ: روھىيەتنى ۋە دىللارنى ئۆزگەرتىش مەسىلىسى ئىنتايىن قىيىن مەسىلە, ھەتتا بەزىلەر بۇنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكىنى ئېيتىشىدۇ . بىراق مەن دەيمەن: تېخىمۇ ئەۋزەللىككە قاراپ ئۆزگىرىش ياشاش مۇمكىن مەسىلە, روھنى پاكلاش ۋە تازىلاشقا تىرىشىش ئارقىلىق روھىيەت ۋە دىللار تېخىمۇ ئەۋزەللىككە قاراپ ئۆزگىرىش ياسايدۇ, ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ : { روھنى پاكلىغان ئادەم چوقۇم مۇرادىغا يېتىدۇ؛ نەپسىنى كەمسىتكەن ئادەم چوقۇم نائۈمىد بولىدۇ } (شەمس سۈرىسى، 9- 10 – ئايەتلەر) . ئەنەس ئىبنى مالىك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دېگەن : رەسۇلۇللاھ كۆپ چاغلاردا :" ئى قەلبلەرنى ئۆزگەرتكۈچى ئاللاھ, قەلبىمنى دىنىڭغا مۇستەھكەم قىلغىن " دەپ دۇئا قىلاتتى , مەن ئۇنىڭدىن : " ئى رەسۇلۇللاھ , ساڭا ۋە سەن ئېلىپ كەلگەن نەرسىلەرگە ئىشەندۇق, بىزدىنمۇ ئەنسىرەمسەن ؟" دەپ سورىغان ئىدىم, ئۇ :" شۇنداق, دىللار ئاللاھنىڭ بارماقلىرىدىن ئىككى بارماقنىڭ ئارىلىقىدا, ئۇ ئۇزى خالىغانچە ئۆزگەرتىدۇ" دەپ جاۋاپ بەردى . ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنىدۇكى, رەسۇلۇللاھ مۇنداق دېگەن : " ئىلىم- ئۆگىنىش ئارقىلىق قولغا كېلىدۇ, مۇلايىملىق مېھرى – مۇھەببەت ئارقىلىق پەيدا بولىدۇ, كىمكى ياخشىلىقنىلا كۆزلەيدىكەن ئۇنىڭغا ئېرىشىدۇ, كىمكى يامانلىقتىن ئېھتىيات قىلىدىكەن, ئۇنىڭدىن ساق بولىدۇ ". دېمەك, ئەخلاق يېتىلدۈرۈشتىن قولغا كېلىدۇ. شۇنىڭدەكلا دىللارنىڭ كېسەللىكى خۇددى بەدەن

كېسەللىكلىرىگە ئوخشايدۇ؛ بەدەندە كېسەللىك پەيدا بولغاندەك، دىللاردىمۇ كېسەللىك بارلىققا كېلىدۇ. ئاللاھ ھەر قانداق كېسەللىك بىلەن بىللە ئۇنىڭ داۋاسىنىمۇ ياراتقان. ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى بايان قىلىدۇ: " ئاللاھ ھەر قانداق كېسەللىك ئۈچۈن ئۇنىڭ داۋاسىنى ياراتقاندۇر " بۇخارى رىۋايەت قىلغان. ئۇسامە ئىبنى شەرىك مۇنداق دەيدۇ: ئەرابىلار: " ئى رەسۇلۇللاھ، داۋالانساق بولامدۇ؟" دەپ سورىغان ئىدى، رەسۇلۇللاھ: "شۇنداق، ئاللاھنىڭ بەندىلىرى، داۋالىنىڭلار، چۈنكى ئاللاھ ھەر قانداق بىر كېسەللىكنى پەيدا قىلغان بولسا، ئۇنىڭ داۋاسىنىمۇ ياراتقان، پەقەت بىرلا كېسەلگە داۋا يوق" دېدى. ئۇلار: " ئى رەسۇلۇللاھ، ئۇ قايسى كېسەل ؟" دېگەن ئىدى، رەسۇلۇللاھ: " قېرىلىق " دەپ جاۋاپ بەردى. تىرمىزى رىۋايىتى. دېمەك ھەر قانداق كېسەللىكنىڭ شىپاسى بار، مەزكۇر ھەدىستىكى كېسەللىك دېگەن سۆز بەدەن ۋە دىل كېسەللىكلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇبارلىق ئاغرىق ۋە كېسەللىكلەرنىڭ داۋاسى ۋە ئىلاجى بار، بىراق كېسەللىكنىڭ ساقىيىشى ئۈچۈن ۋاقىت ۋە سەۋرە كېرەك، بەزىدە كېسەلنى ساقايتىش باشتا قىيىن بولسىمۇ، بەرى بىر ساقايتىش مۇمكىنچىلىكى بولىدۇ. ئىسلام ئۇممىتى ئىچىدىكى كىشىلەر روھى ۋە مەنىۋى كېسەللەرگە دۇچار بولغانلىقى ئېنىق، بۇ كېسەللىكلەرنى ساقايتىش بەلكىم خېلى تەس ھەمدە ئۇزۇن ۋاقىت تەلەپ قىلىدۇ، ئەمما بەرى بىر ساقايتىش ئۈمىدى بار، بەلكى بۇ كېسەللىكلەر ئىنچىكە ھالدا چېك تۇرۇپ ئىسلاھ قىلالايدىغان ئادەملەرگە مۇھتاج. سۆزىمىزنىڭ بېشىدا بىز مۇسۇلمانلار باشتا بەك قىزغىن بولۇپ كەتسەكمۇ، بۇ قىزغىنلىقىمىز بارا - بارا ھېچ ئىش بولمىغاندەكلا نەتىجىسىز يوقىلىپ كېتىدىغانلىقىنى، تېز ئۇنتۇپ كېتىدىغانلىقىمىزنى ۋە دۈشمەنلەرىمىزمۇ بىزنىڭ بۇ خۇيىمىزنى ئۇقۇۋالغانلىقتىن بىز بىلەن شۇنىڭغا يارىشا مۇئامىلە قىلىدىغانلىقىنى،

هازىرغىچە دۈشمەنلىرىمىز ئۈتۈققا ئىگە بولۇپ كەلگەنلىكىنى بايان قىلىپ ئۆتكەن ئىدۇق . ئاللاھ ئۆزى ساقلىغاي ! قېنى پەلەستىن مەسىلىسىنى ھەل قىلىش چارىسىنى تېپىپ چىقالمىدۇقمۇ؟! ياق؛ بىز ئۇنى ئۇنتۇلۇپ كەتتۇق! نېمە ئۈچۈن؟ چۈنكى مەيدانىمىزدا مۇستەھكەم تۇرۇش مىجەزىمىز دىللىرىمىزغا ئورنىشىپ كەتمىگەن، قىزغىنلىقىمىز پەقەت ۋاقىتلىق، ئىرادىمىز چىڭ ئەمەس ! ئەگەردە ئىزچىل تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇش مىجەزى روھىمىزدە يىلتىز تارتقان بولسا ئىدى، ئىش تامامەن باشقىچە بولغان بولاتتى؛ بىزنىڭ قىزغىنلىقىمىز بەك يوقۇرى ئۇنىڭغا مۇستەھكەم ئىرادە، چىڭ تۇرۇش بىرلىشىپ قالسا، ھېچكىم بەۋا كېلەلمەيدىغان زور كۈچكە ئايلانغان بولاتتى. چۈنكى مۇستەھكەم ئىرادە ئاللاھ ئىسلام ئۈممىتىگە ئاتا قىلغان ئەڭ كۈچلۈك نەرسىدۇر. شەدداد ئىبنى ئەۋس رەسۇلۇللاھنىڭ نامازدا مۇنداق دۇئا قىلغانلىقىنى رىۋايەت قىلغان : " ئى ئاللاھ ! مەن سەندىن ئىشلاردا تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشنى ۋە ھەق يولدا مۇستەھكەملىكنى سورايمەن، سەندىن نېمەتلىرىڭگە شۈكرى قىلىشنى ۋە ئىبادەتنى ۋايىغا يەتكۈزۈپ قىلىشنى سورايمەن، سەندىن ساغلام قەلب ۋە راستچىل تىل سورايمەن، سەندىن سەن بىلىدىغان نەرسىنىڭ ياخشىسىنى سورايمەن، سەندىن سەن بىلىدىغان نەرسىنىڭ يامانلىرىدىن پانا تىلەيمەن، سەن بىلىدىغان نەرسىدىن مەغپىرەت تىلەيمەن " نەسەئى رىۋايىتى.

قېرىنداشىم ! سىنىڭ دىنىڭ ئىنتايىن قىممەتلىك، ئۇنى چىڭ ساقلىشىڭ ئۈنىڭدا چىڭ تۇرۇشۇڭ كېرەك؛ ئەگەردە ئەتراپىڭدا پۈتۈن دۇنيا گۇناھ – زۇلۇملاردىن زىل – زىلىگە كەلگەن تەقدىردىمۇ، سەن تائەت – ئىبادەتنى ئۆزمەي، گۇناھ – يامانلىقلاردىن يىراق بولغان ھالدا دىنىڭدا مۇستەھكەم چىڭ تۇرغىن. ئەگەر مۇشۇنداق بولالىساڭ، بوران – چاپقۇنلار ۋە زىلزىلىلەرگە قىمىرلاپمۇ قويمايدىغان زەبەردەست تاغقا

ئايلانغان بولسەن .   سەن ئاللاھدىن باشقىسىغا باش ئەگمەيدىغان تاغلاردەك مۇستەھكەم بولغىن, ئاللاھدىن بۆلەككە ھەرگىزمۇ باش ئەگمىگىن.

قېرىندىشىم ! مېنىڭ دىللارغا ئورنىتىۋەتمەكچى بولىۋاتقىنىم شۇ مەنادۇركى, ئىسلام ئىنتايىن قىممەتلىك نەرسە, ئاداقىچە ئۇنى چىڭ تۇتۇپ, ئۆمۈر بويى ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش كېرەك . مەسخىرە قىلىدىغانلارغا پەرۋامۇ قىلماستىن باشقىلارنى ئىسلامغا دەۋەت قىلىش ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇشتا ھەمكارلىشىش كېرەك. بۇنىڭدا ئەڭ ياخشى ۋە ساغلام ئۇسۇل, ئاللاھ تائالانىڭ سۆزىگە ئەگىشىشتۇر:{ پەرۋەردىگارىڭنىڭ يولىغا ھېكمەتلىك ئۇسلۇبتا ياخشى ۋەز – نەسىھەت بىلەن دەۋەت قىلغىن!} (نەھل سۈرىسى, 125- ئايەت) .   دېمەك, دىندا چىڭ تۇرۇش ھەرگىزمۇ قارشى پىكىردىكىلەر بىلەن ۋە باشقا ئېقىمدىكىلەر ماجىرا تۇغدۇرۇشنى كۆرسەتمەيدۇ, بەلكى ئۇ بىر بۈيۈك ئىلاھى دەۋەت پىروگىراممىسىدۇر. شۇڭا, ئاللاھنىڭ ھەقانى پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ, كىشىلەرگە غايەت رەھىمدىللىك ۋە كۆيۈمچانلىق بىلەن ئىسلامنىڭ ئاشۇ بۈيۈك پىروگىراممىسىنى ئۆگىتىش ۋە ئىسلامغا شۇ بويىچە دەۋەت قىلىش لازىم.   سەن ھېچ قاچان دەۋەت قىلىشتىن توختاپ قالماستىن, چوڭقۇر تەپەككۇردىن توختاپ قالماستىن دىنىڭدا چىڭ تۇرغىن .   پەلەستىن, ئىراق ۋە باشقا ئىسلام دىيارلىرى مەسلىسىدىمۇ, ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ ئىززەت – ئابرويى ۋە غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئىزچىل تەپەككۇر قىلغان ھالدا مەيدانىڭدا چىڭ تۇرغىن .   رەسۇلۇللاھ ھەر – بىر جەڭ ۋە غازاتلار ئۈچۈن مەخسۇس پارۇللارنى قوللانغان ئىدى, بۇ پارۇللار مۇسۇلمانلارنىڭ دىلىغا ئورناپ, ئۇلارنىڭ جەڭ مەيدانىدا چىڭ تۇرۇش قىزغىنلىقىنى ئاشۇراتتى.   بەرا ئىبنى ئازىپ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ : رەسۇلۇللاھ بىزگە ئېيتقان ئىدى :" سىلەر ئەتە دۈشمەن بىلەن ئۇچرىشىسىلەر,

سىلەرنىڭ پارولۇڭلار: " ھامىم، ئۇلار غەلبە قازانماس، بولسۇن ". سەلەمە ئىبنى ئەمرى ئىبنى ئەكۋە مۇنداق دەيدۇ : " رەسۇلۇللاھنىڭ دەۋرىدە ئەبۇ بەكرى بىللە بىلەن غازاتقا چىقتۇق، بىزنىڭ پارولىمىز: "جايلا، جايلا" ئىدى ".

ئۈچىنچى: قۇرئان كەرىم ۋە ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇش

ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇپ ئۇنى ھىمايە قىلىش ھەر — بىر مۇسۇلماننىڭ تۈپ مەجبۇرىيىتىدۇر ، قۇرئان كەرىمدە بۇنىڭغا تەرغىپ قىلىدىغان نۇرغۇن ئايەتلەر بار . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ :{ ئۇلار جالۇت ۋە ئۇنىڭ ئەسكەرلىرى بىلەن ئۇچراشقان چاغدا : (پەرۋەردىگارىمىز ! قەلبىمىزنى چىدام بىلەن تولدۇرغىن ، قەدەملىرىمىزنى (ئۇرۇش مەيدانىدا) مۇستەھكەم قىلغىن، كاپىر قەۋمگە قارشى بىزگە ياردەم بەرگىن) دېدى. مۆئمىنلەر ئاللاھنىڭ ئىرادىسى بىلەن كاپىرلارنى مەغلۇب قىلدى، داۋۇت جالۇتنى ئۆلتۈردى، ئاللاھ دۇۋۇتقا سەلتەنەتنى، ھېكمەتنى ئاتا قىلدى، ئۇنىڭغا خالىغان نەرسىلەرنى بىلدۈردى، ئاللاھ ئىنسانلارنىڭ بەزىسىنى بەزىسى بىلەن مۇداپىئە قىلىپ تۇرمىسا (يەنى كۈچلۈك تاجاۋۇزچىغا ئۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بولغان بىرسىنى ئاپىرىدە قىلمىسا) ئىدى، يەر يۈزى ئەلۋەتتە پاساتقا ئايلىناتتى (يەنى خاراپلىشاتتى)، لېكىن ئاللاھ (يامانلىقنى ئۈستۈنلۈككە ئىگە قىلماسلىق بىلەن) پۈتۈن جاھان ئەھلىگە مەرھەمەت قىلغۇچىدۇر } . (بەقەر سۈرىسى، 149- 150 — ئايەتلەر) . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: { نۇرغۇن پەيغەمبەرلەر بىلەن كۆپلىگەن خۇداگۈي ئالىملار بىرلىكتە جەڭ قىلدى، ئۇلار ئاللاھ يولىدا يەتكەن ئەزىيەتلەرگە روھسىزلانمىدى، بوشاشمىدى، باش ئەگمىدى، ئاللاھ ئۆز يولىدا دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىقلارغا چىداشلىق

بەرگۈچىلەرنى دوست تۇتىدۇ, ئۇلارنىڭ سۆزى پەقەت : "
پەرۋەردىگارىمىز! گۇناھلىرىمىزنى, ئىشىمىزدا چېكىدىن
ئاشقانلىقىمىزنى مەغپىرەت قىلغىن , قەدەملىرىمىزنى (جەڭ
مەيدانلىرىدا) مۇستەھكەم قىلغىن ۋە كاپىر قەۋمگە قارشى بىزگە
ياردەم بەرگىن " دېگەندىن باشقا بولمىدى, ئاللاھ ئۇلارغا دۇنيانىڭ
ساۋابىنى (يەنى دۈشمەن ئۈستىدىن غەلىبەنى) ۋە ئاخىرەتنىڭ ساۋابىنى
(يەنى جەننەت ۋە ئۇنىڭ نېمەتلىرىنى) ئاتا قىلدى, ئاللاھ ياخشىلىق
قىلغۇچىلارنى دوست تۇتىدۇ } ئال ئىمران سۈرىسى , 146 – 148-
ئايەتلەر) . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ : { (مۇشرىكلار تەرەپتىن
بولغان) ئادەملەر ئۇلارغا : (ئېنىقكى , كىشىلەر سىلەرگە قارشى
قوشۇن توپلىدى, ئۇلاردىن قورقۇڭلار) دېسە, بۇ سۆز ئۇلارنىڭ ئىمانىنى
كۈچەيتتى , ئۇلار : (بىزگە ئاللاھ كۇپايە, ئاللاھ نېمە دېگەن ياخشى
ھامىي) دېدى } (ئال ئىمران سۈرىسى , 173- ئايەت*) . ئاللاھ
مۇنداق دەيدۇ : { ئى مۇئمىنلەر ! (مۇشرىكلاردىن) بىر جامائەتكە
(يەنى دۈشمەن قوشۇنىغا) ئۇچراشقان چېغىڭلاردا مۇستەھكەم
تۇرۇڭلار, مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش ئۈچۈن ئاللاھنى كۆپ ياد ئېتىڭلار,
(پۈتۈن سۆز ھەرىكىتىڭلاردا) ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت
قىلىڭلار, ئىختىلاپ قىلىشماڭلار, بولمىسا (دۈشمەن بىلەن
ئۇچرىشىشتىن) قورقۇپ قالىسىلەر, كۈچ قۇۋۋىتىڭلار كېتىپ قالىدۇ:
سەۋر قىلىڭلار, ئاللاھ ھەقىقەتەن سەۋر قىلغۇچىلار بىلەن بىللە }،
(ئەنفال سۈرىسى, 45- 46 – ئايەتلەر) . ئاللاھ تائالا مۇنداق
دەيدۇ : { مۇئمىنلەر ئىتتىپاقداش قوشۇننى كۆرگەن چاغدا : بۇ : (يەنى
قىيىن ئەھۋالدا قالغان چاغدا دۈشمەن ئۈستىدىن غەلىبە قىلىش)
ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىزگە ۋەدە قىلغان ئىشتۇر, ئاللاھ ۋە
ئۇنىڭ پەيغەمبىرى راست ئېيتتى) دېيىشتى, (بۇ ئىش) ئۇلارنىڭ
(ئاللاھقا بولغان) ئىمانىنى ۋە (ئاللاھنىڭ بۇيرۇقلىرىغا بولغان)

بويسۇنۇشنى تېخىمۇ كۈچەيتتى، مۆئمىنلەرنىڭ ئىچىدە (رەسۇلۇللاھ بىلەن غازاتقا چىققاندا مۇستەھكەم تۇرۇپ، شېھىت بولغانغا قەدەر دادىللىق بىلەن جەڭ قىلىش توغرىلىق) ئاللاھقا بەرگەن ئەھدىنى ئىشقا ئاشۇرغان نۇرغۇن كىشىلەر بار، ئۇلارنىڭ بەزىسى (ئەھدىگە ۋاپا قىلىپ) شېھىت بولدى، بەزىسى (شېھىت بولۇشنى) كۈتمەكتە، ئۇلار (پەرۋەردىگارىغا بەرگەن ئەھدىسىنى) ھەرگىز ئۆزگەرتكىنى يوق } (ئەھزاب سۈرىسى، 22 – 23 – ئايەتلەر) . **قېرىنداشىم !** مەسىلە پەقەت پەلەستىن ياكى ئىراق مەسىلىسىلا ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتنى تونۇپ يېتىپ ئۇ بويىچە ئەمەل قىلىشنى ۋە ئاداققىچە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش تۇرۇشنى ئويلايدىغان بارلىق كىشىلەرنىڭ مەسىلىسىدۇر . **قېرىنداشىم !** ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇپ ئۇنى ھىمايە قىلىش ۋە شۇ دىن ئۈچۈن ياشاشتىن ھەرگىز سۇسلىشىپ چېكىنمىگىن . پۈتۈن قەلبىڭنى ئاداققىچە ئىسلامغا بېغىشلىغىن، ئىسلام ھاياتىڭدىكى ئەڭ قىممەتلىك نەرسە بولسۇن . قورساق بېقىش ئۈچۈنلا ياشىغان ئادەم نېمە دېگەن بىچارە - ھە؟! ئۇ ئەرزىمەس ھاياتنى ئەرزىمەس ئۆلۈم بىلەن ئاخىرلاشتۇرىدۇ. ئەمما ئىسلام ۋە ئۇنى ھىمايە قىلىش مەسىلىسىنى بىرىنچى ئورۇنغا قويغان ھالدا ياشايدىغان ئادەم شەرەپلىك ياشاپ شەرەپلىك ئۆلىدۇ، ئۇنىڭ ھاياتى ئۇلۇغ مەزمۇنغا تولغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ پۈتۈن ئالەمنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالانىڭ دىنىغا نۇسرەت بېرىش ئۈچۈن ھايات كەچۈرىدۇ.

ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇش ئۇسۇللىرى

دىنىمىزنى ھىمايە قىلىشتا چىڭ تۇرۇش

ئىتائەت ئۆيىگە كىرىش ۋە گۇناھ ئۆيىدىن چىقىش بەك ئوڭاي, ئەمما بۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش تەس, بۇنىڭ ئۈچۈن پولاتتەك ئىرادە ۋە مۇستەھكەم ئىمان بولىشى كىرەك. دىمەك, مەسىلىنىڭ ئاساسى — چىڭ تۇرۇشتا . مەسلەن قىلىپ ئېيتساق, ئىراقتا ئۇرۇش بولۇپ, ئىراق ئارمىيىسى باسقۇنچى كۈچلەر ئالدىدا باش ئەگمەي قاتتىق قارشىلىق كۆرسىتىۋاتقان چاغدا كىشىلەر بۈيۈك ئىمانى جاسارەت ھالىتىنى ئىپادىلىدى؛ ئاللاھقا ئىتائەت قىلىش تەرەپكە يۈزلىنىپ, گۇناھلار — يامان ئىشلاردىن ئايرىلدى. بىراق كىشىلەر مۇسۇلمانلارنىڭ باسقۇنچى كۈچلەر ئۈستىدىن غەلبە قىلىشىدا ئۈمۈتسىزلەنگەندىن كىيىن (گەرچە تامامەن ئۈمىد ئۈزۈلمىگەن بولىسمۇ) ئەھۋال ئۆزگەردى : بۇرۇنقى كىچىلىرى ئۇخلىماي ناماز ئوقۇشلار, قۇرئان تىلاۋەتلىرى, دۇئا –ئىبادەتتە ئاللاھقا يالۋۇرۇشلار, ناشايان ناخشا – مۇزىكا ۋە ئويۇن تاماشىلاردىن قول ئۈزۈشلەر قاتارلىق نۇرغۇن ئىيجابى يۈزلىنىشلەر ئەمدى يوتۇپ, كۆپلىگەن كىشىلەر بۇرۇنقى ئەھۋالغا قايتىپ كەتكەندى .... مانا بۇ ئىرادىسىزلىك, مەيداندا چىڭ تۇرالماسلىق, زىرىكىش ۋە ئۈمۈتسىزلىك ! ئاللاھ ئۆزى ساقلىغاي ! قېرىنداشلىرىم ! بىز چوقۇم مەيدانىمىزدا چىڭ تۇرىشىمىز لازىم, بوشىشىپ قېلىشقا ھەرگىز بولمايدۇ! بىز دائىم تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇشقا ئېھتىياجلىقمىز, ئىتائەتتە مۇستەھكەم, گۇناھقا يول قويماسلىقتا دادىل تۇرىشىمىز كېرەك. پەلەستىن, ئىراق ۋە پۈتۈن ئۈممەتنى قوغداشتا چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك . ھەقىقەت – ئادالەتتە چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك , پىتنە پاسات , ئازدۇرۇش , بۇرمىلاش ۋە نەپسى شەھۋەت ئالدىدا مۇستەھكەم تۇرۇشىمىز كىرەك .

ئىرادىسىزلىك ـ تۇراقسىزلىقتىن مىساللار

* ئۇلۇغ رامىزان ئېيى يېتىپ كېلىشى بىلەنلا, كىشىلەرنىڭ ئاللاھغا يۈزلەنگەنلىكىنى كۆرىمىز, لىكىن رامىزان ئېيى چىقىپ كېتىشى بىلەنلا ئۇرغۇن ئادەملەرنىڭ بۇرۇنقى ھالىتىگە قايتىپ كەتكەنلىكىنى بايقايمىز , ئاللاھ ئۆزۈڭ ساقلىغايسەن ! * بەزى كىشىلەرنىڭ باشتا تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق ۋە خوشاللىق بىلەن ئىسلامغا بېرىلسىمۇ, كېيىن ئۇنىڭ تۇيۇقسىزلا تۆۋەندىكىدەك ئەھۋاللارغا بۇرۇلۇپ كەتكەنلىكىنى كۆرىمىز. * دىندار ئادەملەرنىڭ بىرەرسىنىڭ ناچار مۇئامىلىسىگە ئۇچراپلا يامان ئەھۋالغا قاراپ ئۆزگىرىپ كېتىدۇ, كۆرسەتكەن باھانە سەۋەبىمۇ چاغلىق , يەنى ئۇ: مانا دىندارلارنىڭ قىلىقلىرى مۇشۇغۇ ! دەۋالىدۇ. * بىرەر مەسجىدكە كىرگەندە قىممەت باھالىق ئىسىل كەشىنى بىر يېڭىغا قويىۋالغان بولىدۇ, ئاندىن ناماز ئوقۇپ بولۇپ قارىسا بۇ كەش ئوغۇرلانغان , شۇنىڭ بىلەن ئۇ: ئىككىنچى قېتىم مەسجىدكە دەسسەپ تاشلىمايمەن, دېگەن ھالدا (تەنقىدكە) يېنىۋالىدۇ. * تەقۋادار ئادەملەر بىلەن ئالاقە ۋە مۇئامىلە قىلىش جەريانىدا ئۆزىگە ياقمىغان بىرەر ئىشقا ئۇچرايدۇ-دە , شۇنىڭ بىلەن : تەقۋادارلارنىمۇ كۆردۈم , بازاردا, خىزمەتتە مەسئۇلىيەتسىز ئادەملەر ئىكەن, دېگەن ھالدا كەينىگە يېنىپ كېتىدۇ ... قېرىندىشىم ! ئاللاھ يولىدا چىڭ تۇرۇپ, گۇناھلارغا يولماسلىقنى كىشىلەرنىڭ ساڭا بولغان مۇئامىلىسىگە باغلىۋالساڭ, بۇ بىر خىل مەيدانسىزلىق ۋە ھالاكەتنىڭ سەۋەبى بولۇپ قالىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: { بەزىلەر ئاللاھغا شەك شۈبھە بىلەن (يەنى تۇراقسىزھالدا) ئىبادەت قىلىدۇ, ئەگەر ئۇنىڭغا ياخشىلىق يەتسە دىندا تۇرىدۇ, (مۇنداق ئادەم مۇناپىق بولۇپ, ئاللاھغا دىلى بىلەن ئەمەس, پەقەت تىلى بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ) ئەگەر ئۇنىڭغا بەختسىزلىك يەتسە دىندىن

يېنىۋالىدۇ. ئۇ دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە زىيان تارتىدۇ , بۇ روشەن
زىيانكارلىقدۇر}، (ھەج سۈرىسى 11- ئايەت). * بەزىلەرنى
كۆرىمىزكى, خېلى مەزگىللەرگىچە ئىسلامدا چىڭ تۇرغاندەك قىلىدۇ,
چۈنكى ئۇ ئاللاھدىن مەلۇم نەرسىنى, بەلگىلىك بىر مەقسەتنى
كۆزلەيدۇ, مەسىلەن: ئىمتىھانلاردا ئۇتۇقتا ئېرىشىش , پالانىخان
بىلەن توي قىلىش ياكى ئاللاھدىن بايلىق كۈتۈش
قاتارلىقلاردەك .... قاچانكى ئاللاھ ئۇنى مەقسىدىگە يەتكۈزۈپ
كۆزلىگەن نىشانى ھاسىل بولسا, ئۇ قايتىدىن زالالەت يولىغا
چۈشۈپ , بۇرۇنقى بۇزۇق ۋە شاللاق ھالىتىگە قايتىۋالىدۇ . *
بەزىلەرنىڭ, ئەگەر ئاللاھ ئارزۇ- ئارمانلىرىغا يەتكۈزسە تائەت –
ئىبادەت ۋە تەقۋادارلىقتا بېرىلىدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە قەسەم
قىلىدىغانلىقىنى ئۇچرىتىمىز, ھالبۇكى ئاللاھ ئۇنىڭ ئويلىغىنىنى
ئىشقا ئاشۇرغان چاغدا , ئۇ بۇرۇنقى ۋەدە قەسەملەرنى چۆرۈۋېتىدۇ.
مانا بۇلارمۇ مەيدانسىزلىق , تۇراقسىزلىقنىڭ شەكىللىرىدۇر . ئاللاھ
تائالا مۇنداق دەيدۇ : {ئۇلارنىڭ بەزىلىرى : (ئەگەر ئاللاھ بىزگە
ئۆز پەزلىدىن ئاتا قىلسا (يەنى رىزقىمىزنى كەڭرى قىلسا)
ئەلۋەتتە سەدىقە بېرىمىز, ئەلۋەتتە ياخشىلاردىن بولىمىز) دەپ
ئاللاھغا ئەھدە قىلدى. ئاللاھ ئۇلارغا ئۆز پەزلىدىن ئاتا قىلغان
(يەنى باي قىلغان) چاغدا ئۇلار بېخىللىق قىلىشتى (يەنى ئەھدىنى
بۇزۇپ, ئاللاھغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىتائەت قىلىشتىن يۈز
ئۆرۈشتى) ئۇلار ئاللاھغا بەرگەن ۋەدىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىقى
ئۈچۈن (ئىمانىنى, ئېھسانىنى دەۋا قىلغان) يالغانچىلىقلىرى ئۈچۈن ,
ئاللاھغا مۇلاقات بولىدىغان (قىيامەت) كۈنىگە قەدەر
مۇناپىقلىقىنىڭ, دىللىرىدا (يىلتىز تارتىپ) تۇرۇشىنى ئاللاھ ئۇلارنىڭ
ئىچكى سىرلىرىنى (ئۆز ئارا قىلىشقان) يوشۇرۇن سۆزلىرىنى بىلىپ
تۇرىدىغانلىقىنى, پۈتۈن غەيبلەرنى چوڭقۇر بىلىدىغانلىقىنى ئۇلار

ئۇقمامدۇ؟ } (تەۋبە سۈرىسى 75- 78 ئايەتلەر) .
قېرىندىشىم ! مۇۋەپپىقىيەتنى ۋە ئاللاھ يولىدا چىڭ تۇرۇشنى كۆزلىسەڭ، ھەرگىزمۇ ئاللاھقا ۋەدە قىلغاندىن كېيىن خىلاپلىق قىلىپ تاشلىما، چۈنكى بۇ ھالەت ۋە تۇراقسىزلىقنىڭ ئىپادىلىرىدىن بىرى. * بەزىلەرنى ئۇچرىتىمىزكى، ئاللاھقا قاتتىق بىرىلىپ، باشقىلارغا دىن مەسىلىرىنى ئۆگىتىپ، كىشىلەرنى ئاللاھ يولىغا يېتەكلەپ، ئاللاھ يولىغا دەۋەت قىلىپ ماڭىدۇ، ئەگەر-دە ئۇ ئازار يەپ مەسخىرىگە ئۇچرىسىلا، بۇنىڭدىن قاتتىق سىقىلىپ نېمە قىلارىنى بىلمەي قالىدۇ، ھەتتا قىلىۋاتقان ياخشى ئىشلىرىنى تاشلاپ قويىدۇ . مىسال ئۈچۈن ، بىر ياش ئايال ئۆزىنىڭ ھىجابى تۈپەيلىدىن ئىش ئورنىدا ياكى ئېرى بىلەن بولغان مۇئامىلىدە قىيىنچىلىققا ئۇچرايدۇ – دە ، سەۋرچانلىق كۆرسەتمەستىن گاڭگىراپ قالىدۇ، ھەتتا ھىجاپ ۋە ھاياسىنى بىللىلا چۆرۈپ تاشلايدۇ... مانا بۇ، چۈشكۈنلۈك ۋە تۇراقسىزلىقنىڭ بىر چىل شەكلى. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ : { بەزى كىشىلەر (ئاللاھقا ئىمان ئېيتتۇق) دەيدۇ، ئاللاھنىڭ يولىدا بىرەر ئەزىيەت چەكسە ، كىشىلەر تەرىپىدىن يەتكەن كۆلپەتنى ئاللاھنىڭ ئازابى بىلەن ئەخشاش بىلىدۇ } (ئەنكەبۇت سۈرىسى 10- ئايەت) . قېرىندىشىم ! ئەگەردە نىجاتلىق ۋە مۇۋەپپىقىيەت قازىنىش ، ئاللاھ تائەتىدە چىڭ تۇرۇش خىيالىڭ بولسا، ھەرگىز باشقىلاردىن ئۇچرىغان ئازار -كۆلپەت ۋە مەسخىرىلەرنى تائەتنى تاشلاپ گۇناھلارغا پېتىشىنىڭ سەۋەبى قىلىۋالمىغىن ! چۈنكى بۇ خىل ھالاكەت ۋە مەيدانسىزلىقنىڭ ئالامىتىدۇر. * بەزىلەر خېلى تەقۋادار بولسىمۇ، ئەمما ئىمانىنىڭ ھوزۇرىنى سېزەلمەس بولۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى، مەسىلەن ، نامازدا زېھنىنى مەركەزلەشتۈرەلمەيدىغانلىقىنى، قۇرئان ئوقۇسا لەززەت ھېس قىلالمايدىغانلىقىنى ، روزا ۋە سەدىقىلەردىن ئىمانى مەنىلەرگە

چۈمۈلىمەيدىغانلىقىنى ... ئېيتىشتى. مانا بۇمۇ بىر خىل تۇراقسىزلىقتىن كېلىپ چىققان . * بەزىلەرنىڭ بىر مەزگىل ئاللاھ تەرەپكە قاتتىق يۈزلىنىپ تائەت – ئىبادەتلەرگە بېرىلىپ , گۇناھلاردىن قول ئۈزۈپ تەقۋادارلىق قىلغاندىن كېيىن بىردىنلا سوۋۇپ كېتىدىغانلىقىنى كۆرىمىز, ئۇ بىر مەزگىل ئاللاھقا بېرىلىپ ئىبادەت قىلىپ دىنىنى چىڭ تۇتقاندىن كېيىن زېرىكىشكە باشلىغان. پەلەستىن , ئىراق ۋە باشقا ئىسلام يۇرتلىرىدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئەھۋالىغا, خەۋەرلىرىگە كۆڭۈل بۆلۈشتىنمۇ زېرىككەن, سەۋرچانلىق كۆرسىتەلمىگەن ۋە جاسارەتنى يوقاتقان بولىدۇ, مانا بۇمۇ بىر خىل جاسارەتسىزلىك ۋە تۇراقسىزلىق . قېرىندىشىم! ئاللاھ تائالانىڭ تۆۋەندىكى سۆزلىرىنى ئاڭلىمىغانمىدىڭ؟ :{ سىلەر تېخى ئىلگىرىكىلەر ئۇچرىغان كۈلپەتلەرگە ئۇچرىماي تۇرۇپ جەننەتكە كىرىشنى ئويلامسىلەر؟ سىلەردىن ئىلگىرى ئۆتكەن (مۆئمىنلەر) ئېغىرچىلىقلارغا, كۈلپەتلەرگە ئۇچرىغان ۋە چۆچتۈۋېتىلگەن ئىدى, ھەتتا پەيغەمبەر ۋە مۆئمىنلەر : (ئاللاھنىڭ (بىزگە ۋەدە قىلغان) ياردىمى قاچان كېلىدۇ؟) دېگەن ئىدى , بىلىڭلاركى ئاللاھنىڭ ياردىمى ھەقىقەتەن يېقىندۇر}. (بەقەر سۈرىسى 214- ئايەت) { ئاللاھ سىلەردىن (ھەقىقى) جىھاد قىلغانلارنى ۋە (جىھادنىڭ جاپا مۇشەققەتلىرىگە) چىدىغۇچىلارنى بىلمەي (يەنى ئايرىماي) تۇرۇپ (پەقەت ئاغزىڭلاردا ئىمان ئېيتتۇق دېيىش بىلەنلا) جەننەتكە كىرىشنى ئويلامسىلەر؟ } (ئالى ئىمران سۈرىسى 142- ئايەت) . قېرىندىشىم! ئاداققىچە سەۋرى قىلغىن ! ئۆلگىچە ئاللاھنىڭ ئىتائىتىدە بولۇشقا چىدامچانلىق كۆرسەتكىن !

* بەزى كىشىلەر ئەسلىدە ئاللاھ تەرەپكە يۈزلەنگەن پەرھىزكارلاردىن بولسىمۇ, ئەمما دۇنيالىق مەشغۇلىيەتلەر تۈپەيلىدىن ئىبادەتكە كۆڭۈل بۇرالمايدىغان ۋە گۇناھلارغا غەم

قىلىپ كەتمەيدىغان بولۇپ قالىدۇ, غەپلەت ئىچىدە قېلىپ, ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ كۈلپەتلىرى ۋە دۈشمەنلەرنىڭ ھىلە- مىكىرلىرى بىلەن كارى بولمايدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالىدۇ. چۈنكى ئۇنىڭ خوتۇن بالىلىرى بار, پۇل ماللىرى ۋە بالا چاقىلىرى بىلەنلا بولۇپ كەتكەن ... مانا بۇمۇ ھالاكەت ۋە تۇراقسىزلىقنىڭ بىر خىل ئىپادىسى

قېرىندىشىم ! ئاللاھ تائالانىڭ بۇ سۆزىنى ئاڭلىمىغانمىدىڭ؟ : { ئى مۆئمىنلەر! سىلەرگە ئاللاھنىڭ يولىدا جىھاد قىلىشقا چىقىڭلار دېيىلسە, نېمىشقا يۇرتۇڭلاردىن ئايرىلغىڭلار كەلمەيدۇ ؟ دۇنيا ھاياتىنى ئاخىرەتتىكى (بەخت) بىلەن تېگىشىشكە رازى بولدۇڭلارمۇ؟ دۇنيا ھاياتىدىن بەھرىمەن بولۇش ئاخىرەتنىڭ نېئمەتلىرى بىلەن سېلىشتۇرغاندا ئەرزىمەس نەرسىدۇر } (تەۋبە سۈرىسى 38 – ئايەت) .

قېرىندىشىم ! بۇلار تۇراقسىزلىق ۋە جاسارەتسىزلىكنىڭ تۈرلۈك ئىسپاتلىرى بولۇپ, بۇلارنىڭ ھەممىسى قۇرئاندىكى بىر ئايەتتە يىغىنچاقلانغان, بۇ ئايەتتە ئۆز مەجبۇرىيەتلىرىدىن باش تارتقان مەيدانىنى يوقاتقان ۋە مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالالمىغان ھەر قانداق كىشى ئاگاھلاندۇرۇلغان : { سىلەر پىششىق ئىگىرگەن يىپنى ياكى پىششىق توقۇغان رەختىنى چۇۋۇپ پارچىلاپ تاشلىغان خوتۇندەك بولماڭلار}، (نەھل سۈرىسى 92 – ئايەت)

قېرىندىشىم ! ئويلاپ باقىن ! بىر تال رەخت توقۇپ پۈتكۈزەي دەپ قالغاندا, بىردىنلا توقۇغان رەختىنىڭ ھەممىسىنى چۇۋۇپ پارچىلاپ تاشلىسا رەخت توقۇمىغانغا باراۋەر - دە ! قۇرئان كەرىمدىكى بۇ گۈزەل مىساللار بىزگە تۇراقسىزلىق ۋە جاسارەتسىزلىكنىڭ مەنىسىنى ئىبرەتلىك يوسۇندا روشەن چۈشەندۈرۈپ بەرگەن.

ئاداققىچە چىڭ تۇرۇش ئۇسۇللىرى

كىتابلارنى ئاختۇرۇپ، پىششىقەدەم ئىسلام ئالىملىرىنىڭ پىكىر –
قاراشلىرى بىلەن تولۇق تونۇشۇپ چىققاندىن كېيىن، ئاللاھنىڭ
دىنىدا چىڭ تۇرۇشنى ئويلايدىغانلار ئۈچۈن، تائەت- ئىبادەتلەرنى
ئادا قىلىپ، گۇناھلاردىن قول ئۈزۈشنى ۋە ئىسلام – مۇسۇلمانلارغا
ياردەم بېرىشنى ئويلايدىغانلار ئۈچۈن، شۇنداقلا ھەقىقەت ئۈستىدە
چىڭ تۇرۇپ ۋە ئۇنى قوغداشنى، ناھەقچىلىقتىن قېچىپ ئۇنى
يوقىتىشنى خالايدىغان ھەر قانداق ئادەم ئۈچۈن زور پايدىسى
تېگىدىغان بىر توپ ئۇسۇل – ۋاستىلەرنى تېپىپ چىقتىم، بۇ ۋاستىلەر
ئاللاھنىڭ ياردىمى ئاستىدا ئۇلارنى ئاڭلىق چۈشۈنۈپ
ئورۇندىيالايدىغانلارنىڭ ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇشىغا ياردەم
بېرىدۇ، بۇ پايدىلىق ئۇسۇل – ۋاستىلەر تۆۋەندىكىچە :

1. ئىسلام دىنىنى قۇرئان ئوقۇش ۋە ئۇنى چوڭقۇر چۈشىنىش،
ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىش نۇقتىسىدىن، شۇنداقلا رەسۇلۇللانىڭ سۈننەت
– ھەدىسلىرى نۇقتىسىدىن توغرا رەۋىشتە چۈشىنىپ يېتىش .

2. ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇپ، قىلچە تەۋرەنمەي مۇستەھكەم
ئەقىدە ئارقىلىق كۆرەش قىلغان ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھايات
پائالىيەتلىرى ۋە تەرجىمىھاللىرىنى دائىم ئوقۇپ تۇرۇش. مەسىلەن :
پەيغەمبەرلەر قىسسىلىرىنى، بولۇپمۇ پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد
ئەلەيھىسسالامنىڭ تەرجىمىھالىنى، ساھابىلەرنىڭ پائالىيەت – ئىش
ئىزلىرىنى، تابىئىنلارنىڭ تەرجىمىھال- بايانلىرىنى ئوقۇپ تۇرۇش،
ئوقۇغاندىمۇ چوڭقۇر چۈشىنىش ۋە تەتبىقلاش ئاساسىدا ئوقۇش،
ھەرگىزمۇ باشقا ھېكايىلەردەك كۆڭۈل ئېچىش ۋە ۋاقىت ئۆتكۈزۈش
ئۈچۈن ئوقۇماسلىق. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ :{ كۆڭلۈڭنى

(ئىرادەڭنى) مۇستەھكەملەش ئۈچۈن ساڭا پەيغەمبەرلەرنىڭ قىسسىلىرىنى بايان قىلىپ بېرىمىز، بۇ قىسسىلەر ھەقىقەت، مۆئمىنلەر ئۈچۈن ۋەز نەسىھەت ئىبرەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان }(ھۇد سۈرىسى 120- ئايەت)

3. ئاللاھنى كۆپ زىكرى قىلىش، بولۇپمۇ (لا اله الاالله) نى كۆپ دىيىش . قەلبىدىكى ئىمان يىڭىلىنىپ ، ئۇنىڭ ھوزۇرىنى سەزمەس بولۇپ قالغانلارغا بۇ ئۇلۇغ ھەدىسنى بايان قىلىمىز : ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللا مۇنداق دېگەن ئىدى دەيدۇ : (رەببىڭلار ئېيتىدۇكى , ئەگەر بەندىلىرىم ماڭا ئىتائەت قىلىدىغان بولسا ئىدى، كېچىلىرى ئۇلارنى يامغۇر سۈيىدە سوغۇرۇپ، كۈندۇزلىرى قوياش نۇرىغا چۆمۈلدۈرگەن بولاتتىم , ئۇلارغا ھەرگىزمۇ گۈلدۈرمامىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاتمايتتىم) . رەسۇلۇللا يەنە مۇنداق دېگەن : (ئاللاھغا نىسبەتەن ياخشى ئۇمىتتە بولۇش ئاللاھغا ياخشى ئىبادەت قىلغانلىق جۈملىسىگە كىرىدۇ) . رەسۇلۇللاھ يەنە مۇنداق دېگەن : (ئىمانىڭلارنى يېڭىلاپ تۇرۇڭلار) , باشقىلار (ئى رەسۇلۇللاھ ! ئىمانىمىزنى قانداق يېڭىلايمىز؟) دەپ سورىغاندا ,ئۇ (لا اله الا الله ,نى كۆپ دەڭلار !) دېگەن ئىدى. ئەھمەد رىۋايەت قىلغان.

4. جامائەت بىلەن ناماز ئوقۇشنى سەۋرچانلىق بىلەن داۋاملاشتۇرۇش ئادىتىنى يېتىلدۈرۈش . چۈنكى سەۋرچانلىق ۋە ناماز بولمىغان ئەھۋالدا مۇستەھكەم ئىرادىدىن سۆز ئاچقىلى بولمايدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:{ ئى مۆئمىنلەر، سەبرە ۋە ناماز ئارقىلىق ياردەم تىلەڭلار. ئاللاھ ھەقىقەتەن سەبرى قىلغۇچىلار بىلەن بىللەدۇر} (بەقەر سۈرىسى 253- ئايەت) .

5. تائەت – ئىبادەتلەرنى جىقراق قىلىش ۋە ناچار- ناشايان ئىشلاردىن قول ئۈزۈش .

6. مەغرۇرلانماسلىق , يەنى ئۆزەڭدىن ۋە ئىبادەتلىرىڭدىن مەغرۇرلانماسلىقىڭ زۆرۈر .

7 . ئۆلۈمنى ئەسلەپ تۇرۇش ۋە ئاخىرەت توغرىسىدا دائىم ئويلىنىپ تۇرۇش .

8 . ئاللاھدىن ياردەم تىلەش, دۇئا ئىبادەتلەر ئارقىلىق ئاللاھغا ئىلتىجا قىلىپ تۇرۇش. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: { سىنى بىز (ھەقىقەتتە) مۇستەھكەم تۇرغۇزمىغان بولساق , ھەقىقەتەن ئۇلارغا مايىل بولۇپ كەتكىلى تاس قالغان بولاتتىڭ }، (ئىسرا سۈرىسى 74- ئايەت) .

قېرىندىشىم ! ئاداقىچە ئاللاھنىڭ يولىدا چىڭ تۇرۇشنى خالامسەن ؟

ئاداقىچە ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ غېمىنى يېيىشنى ئويلامسەن ؟

ئاداقىچە ئىسلامنى سۆيۈپ ئۆتۈشنى ئويلامسەن ؟

ئاداقىچە (لا ئىلاھە ئىللەللاھۇ مۇھەممەدۇن رەسۇلۇللاھ) پرىنسىپىدا تەۋرەنمەي ئۆتۈشنى خالامسەن ؟

ئاداقىچە ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلار ئۈچۈن ياشاشنى ئويلامسەن ؟ئاخىرقى تىنىقلىرىڭغىچە ئۆزمەي ئاللاھغا تەۋبە قىلىپ تۇرۇشنى ئويلامسەن ؟

ئۇنداقتا, سەن ئاللاھ رازى بولىدىغان ئىشلاردا چىڭ تۇرۇشتا ئاللاھغا تايانغىن, چۈنكى مۇستەھكەملىك ئاللاھدىن كېلىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:{ ئاللاھ مۇئمىنلەرنى مۇستەھكەم ئىمان دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە مەھكەم تۇرغۇزىدۇ, ئاللاھ زالىملار (يەنى كۇپپارلار) نى گۇمراھ قىلىدۇ, ئاللاھ خالىغىنىنى قىلىدۇ}، (سۇرە ئىبراھىم 27 – ئايەت) . ئاللاھ يەنە مۇنداق دەيدۇ:{ ئۆز ۋاقتىدا پەرۋەردىگارىڭ پەرىشتىلەرگە :(مەن سىلەر بىلەن بىللە, مۇئمىنلەرنى (ئۇرۇش مەيدانىدا) مۇستەھكەم سۇباتلىق قىلىڭلار, كاپىرلارنىڭ دىللىرىغا قورقۇنچ سالىمەن) دەپ ۋەھىي قىلدى . (قىلىچ بىلەن) كاپىرلارنىڭ گەدەنلىرىگە چېپىڭلار (باشلىرىنى كېسىڭلار), ئۇلارنىڭ بارماقلىرىغا (يەنى پۈتۈن ئەزالىرىغا) چېپىڭلار}، (ئەنپال سۈرىسى 12- ئايەت). ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ : (رەسۇلۇللاھ مىنى يەمەنگە قازى قىلىپ ئەۋەتتى , مەن: ئى رەسۇلۇللاھ , مىنىڭ يېشىم كىچىك, قازىلىق ئىشلىرىدىن خەۋىرىم يوق تۇرسۇمۇ ئەۋەتەملا, دېدىم. رەسۇلۇللاھ ماڭا مۇنداق دىدى: (ئاللاھ چوقۇم سىنىڭ قەلبىڭنى ھەق يولىغا سالىدۇ, تىلىڭنى ھەقتە مۇستەھكەم قىلىدۇ, ئەگەر ئالدىڭدا دەۋالاشقۇچى ئىككى ئادەم بولسا, بىرىنچىسىدىن ئاڭلىغاندەك ئىككىنچىسىدىنمۇ تەپسىلى ئاڭلاپ ئۇنىڭدىن كىيىن ھۆكۈم چىقارغىن, شۇنداق قىلغاندا سەن ئېنىق سوت ھۆكۈمى چىقىرالايسەن) دىدى, كېيىن ئۇزۇنغىچە قازى بولۇپ كەلدىم، ياكى، شۇنىڭدىن كىيىن ھىچقانداق سوت ھۆكۈمىدە تەشۋىشلەنمىدىم) : قېرىندىشىم ! ئۇلۇم سەكراتىدا ئاللاھ ئارقىلىق ئىمانىڭدا چىڭ تۇرالايسەن . * قەبرىدە ئاللاھ ئارقىلىق ھەق سۆزدە چىڭ تۇرالايسەن . ئوسمان ئىبنى ئەففان رەزىيەللاھۇ مۇنداق دەيدۇ : (رەسۇلۇللاھ مىيىتنى دەپنە قىلىپ بولۇپ , قەبرە

بېشىدا تۇرۇپ مۇنداق دەيتتى : (بۇ قېرىندىشىڭلار ئۈچۈن ئاللاھدىن مەغپىرەت تەلەپ قىلىڭلار, ئۇنىڭ ئۈچۈن ئاللاھدىن مۇستەھكەملىك تىلەڭلار , چۈنكى ھازىر ئۇ سوراق قىلىنىۋاتىدۇ). ئەبۇ ئەلا ئىبنى شىخخىر يەنى ھەنزەلەلىكلەردىن بىرەيلەندىن رىۋايەت قىلىپ مۇنداق دەيدۇ (بىر سەپەردە شەدداد ئىبنى ئەۋىسكە ھەمرا بولۇپ قالغان ئىدىم , ئۇ ماڭا : (ساڭا بىر نەرسىنى ئۆگىتەيمۇ قويايمۇ؟ رەسۇلۇللاھ مۇنداق دېيىشنى بىزگە ئۆگەتتى: (ئى ئاللاھ ! ئىشلاردا مۇستەھكەم قىلىشىڭنى سورايمەن, ھەقىقى ئىرادىنى سورايمەن, نېمەتلىرىڭگە شۈكرى قىلىشنى ۋە ئوبدان ئىبادەت قىلىشنى سورايمەن. سەندىن راستچىل تىل ۋە ساغلام قەلب سورايمەن, سەن بىلىدىغان يامان نەرسىلەردىن پاناھ تىلەيمەن, سەن بىلىدىغان ياخشى نەرسىلەرنى سورايمەن, سەن بىلىدىغان گۇناھلاردىن مەغپىرەت تىلەيمەن , سەن ھەقىقەتەن غەيىپلەرنى كەم - كۈتىسىز بىلگۈچىدۇرسەن" . تىرمىزى رىۋايەت قىلغان. شەھرى ئىبنى ھۇشەب رىۋايەت قىلىب مۇنداق دەيدۇ: مەن ئۇممۇ سەلەمەدىن : (ئى مۆئمىنلەرنىڭ ئانىسى, رەسۇلۇللاھ كۆپ قىلىدىغان دۇئالاردىن نېمىنى يادقا بىلىسەن ؟) دەپ سورىغان ئىدىم , ئۇ مۇنداق دىدى :رەسۇلۇللاھ ئەڭ كۆپ قىلىدىغان دۇئا بۇ ئىدى : (ئى قەلبلەرنى باشقۇرغۇچى ئاللاھ, قەلبىمنى دىنىڭدا مۇستەھكەم قىلغىن !) ئۇممۇ سەلەمە يەنە مۇنداق دىدى: مەن ئېيتتىم, (ئى رەسۇلۇللاھ، بۇ دۇئانى بەك كۆپ قىلىدىكەنسەنغۇ ؟)" ئۇ مۇنداق دىدى : (ئۇممۇ سەلەمە , ھەر قانداق ئادەمنىڭ قەلبى ئاللاھنىڭ بارماقلىرىدىن ئىككىسىنىڭ ئارىسىدا بولىدۇ, ئاللاھ خالىغان ئادەمنى رۇسلاپ , خالىغىنىنى بۇرايدۇ) ئاندىن رەسۇلۇللاھ بۇ ئايەتنى ئوقۇدى :{ پەرۋەردىگارىمىز بىزنى ھىدايەت قىلغىنىڭدىن كېيىن دىللىرىمىزنى توغرا يولدىن بۇرۇۋەتمىگىن !... } (ئالى ئىمران

سۈرىسى 8 ـ ئايەت) قېرىندىشىم ! ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، ئاللاھغا تايانماي تۇرۇپ ھېچقانداق ئىشىمىز ئوڭۇشلۇق بولمايدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئاللاھ تائالانىڭ : (بىز ساڭىلا ئىبادەت قىلىمىز ۋە سەندىنلا ياردەم تەلەپ قىلىمىز) دېگەن سۆزى ئوقۇلمىسا سۈرە پاتىھە ئوقۇلغان بولمايدۇ. مۇسۇلمان ياشلار ! ... يېڭىدىن ئىسلامغا يۈزلەنگەنلەر !... پەلەستىن ، ئىراق ۋە پۈتۈن ئۈممەتنىڭ غېمىدە قەلبى پۇچۇلىنىۋاتقانلار !.... ئاللاھدىن ئىسلامغا غەلبە قىلىشىنى ۋە مۇسۇلمانلارنى ئەزىز قىلىشىنى تىلەۋاتقانلار ! سەجدىلىرىڭلاردا دۇئا قىلىپ : (ئى ئاللاھ ، بىزنى مۇستەھكەم قىلغىن !) دەپ تۇرۇڭلار !

(ئىلاۋە) ئاللاھدىن ياردەم تىلىگىن

ھەج سەپىرىدە يولغىنىمدا، ئەرەپات تېغىغا چىققان ئىدۇق، بۇ چاغدا ھەج قىلىۋاتقان مۇسۇلمانلارنىڭ سانى ئۈچ مىليۇنغا يەتكەن ئىدى ، ئۇلارنىڭ قەلبىنى ئەرەپاتقا چىقىش ۋە ئاللاھغا دۇئا ـ ئىلتىجا قىلىش تىلەك ـ ھىسسىياتى ئۆز ئىلكىگە ئېلىۋالغان ئىدى . بىز ئەرەپات تېغىغا چىققان ۋاقتىمىزدا دۇئا قىلماقچى بولغان بولساقمۇ، قىلالمايۋاتاتتۇق ، چۈنكى بەزىلىرىمىزنىڭ ھورۇنلۇقى تۇتقان ، بەزىلىرىمىز مۈگدەپ، بەزىلىرىمىزنىڭ دۇئا قىلىش تۇيغۇسى سۇسلاپ قالغان ئىدى .... ھەتتا نۇرغۇن ئادەملەرنىڭ روھى چۈشۈپ ، بەزىلىرى قۇرۇق پاراڭغا بېرىلگەن ئىدى . بۇنىڭ ھەممىسى بىرلا سەۋەپتىن بولىۋاتاتتى، يەنى ئۇلار ئۆزلىرى خالىغانچە دۇئا قىلالايمىز دەپ ئويلىغان . بىراق ئەسىر ۋاقتى بولۇپ قالغاندا كىشىلەر ئاللاھنىڭ ياردىمى ئارقىسىدا دۇئا قىلىش تۇيغۇسىغا كېلىۋاتاتتى، بۇنىڭغا ئاللاھدىن باشقا ھېچكىمنىڭ تەسىرى يوق ئىدى ... باشتا كىشىلەر ئۆزلىرىگە تايانغاچقا مەغلۇپ بولغان،

ئاندىن كىيىن تەنها ئاللاھقا تايانغاچقا مۇستەھكەم ئىرادىلىرىنى قايتا تىكلىگەن ئىدى. دېمەك , ئاللاھدىنلا ياردەم بولغان ئىدى, كىشلەر بىردىنلا دۇئا - ئىلتىجا بىلەن ئاللاھقا يېلىنىشقا باشلىدى .

قېرىنداشلىرىم !

ئاللاھنىڭ ياردىمىنى تىلەش مەسىلىسى ئالدى بىلەن قەلبىمىزدە زورىيىش زۆرۈردۇر, ئاللاھقىلا تايىنىش ۋە ئۇنىڭدىن ياردەم تىلەش كېرەك , چۈنكى ئاللاھ ئەڭ ياخشى ياردەمچىدۇر ! .

9 . سالىھ, ياخشى كىشلەرگە ئارلىشىش .

مۇستەھكەملىكنى خالىساڭ, دوست بۇرادەرلىرىڭنىڭ كىملىكنى ماڭا دەپ بەرسەڭلا, مەن سېنىڭ مۇستەھكەم بولالايدىغان - بولالمايدىغانلىقىڭنى ئېيتىپ بېرەلەيمەن ! ئەگەردە سەن ئاللاھدىن يىراق يۈرۈۋاتقان دوست - ئاغىنىلىرىڭ بىلەن تېخىچىلا ئارلىشىپ كېلىۋاتقان بولساڭ, چوقۇم دەۋم چۈشسەن ... سەن ئاتا - ئاناڭغا ئاچچىقلىنىسەن, چۈنكى ئۇلار دائىم سېنى (پالانى - پۇكۇنلار بىلەن ئارلاشما) دەپ جېكىلەپ كەلگەن - دە . تەنها ئاللاھ بىلەن قەسەمكى , سەن پەقەت ناچار - بۇزۇق ئاغىنىلىرىڭدىن يىراقلاشقاندىن كېيىنلا, ئاندىن ئورنۇڭدىن تۇرۇپ قەددىڭنى رۇسلىيالايسەن ھەمدە ئاللاھنىڭ ئىتائىتىدە چىڭ تۇرۇپ , گۇناھلارغا چۆكۈپ كېتىشتىن ساقلىنالايسەن . سەن دوست - ئاغىنىلىرىڭ كىم ئىكەنلىگىنى ئېيتىپ بەرسەڭلا, مەن ساڭا تەۋبە قىلالايدىغانلىقىڭنى دەپ بېرەلەيمەن . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ :{ زامان بىلەن قەسەمكى, ئىمان ئېيتقان , ياخشى ئەمەللەرنى قىلغان, بىر - بىرىگە ھەقنى تەۋسىيە قىلىشقان ۋە بىر

- بىرىگە سەبرنى تەۋسىيە قىلىشقان كىشىلەردىن باشقا ھەممە ئادەم چوقۇم زىيان ئىچىدىدۇر } (ئەسىر سۈرىسى 1- 3- ئايەتلەر) . ئىمام شاپىئىي رەھمەھۇللاھ مۇنداق دىدى : (ئەگەر قۇرئان كەرىمدە پەقەت سۈرە ئەسىرلا بار بولغان تەقدىردە ئىنسانلارغا بۇ سۈرە يېتىپ ئاشاتتى) . چۈنكى بۇ سۈرىدە ھەققە تەۋسىيە قىلىش ۋە سەۋرىگە تەۋسىيە قىلىش تەكىتلەنگەن , ھەققە ۋە سەۋرىگە تەۋسىيە قىلىشقانلاردىن باشقا جىمى ئادەملەر زىيانغا پاتقانلاردۇر . دىمەك , ياخشى ھەمرا مەسىلىسى بەكمۇ مۇھىم . پەقەت ياخشى دوست - بۇرادەرلەرگە ئارىلىشىش ئارقىلىقلا مۇستەھكەملىكنى ساقلاش ئۈمىدى بولىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: { سەن پەرۋەردىگارىنىڭ رازىلىقىنى تىلەپ , ئەتىگەن - ئاخشامدا ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلىدىغانلار (يەنى ئاجىز كەمبەغەل مۇسۇلمانلار) بىلەن سەۋرچان بولغان ھالدا بىللە بولغىن, ھاياتى دۇنيانىڭ زىبۇ زىننىتىنى دەپ, ئۇلارنى كۆزگە ئىلماي قالمىغىن , بىز دىلىنى زىكرىمىزدىن غەپلەتتە قالدۇرغان, نەپسى خاھىشىغا ئەگەشكەن, قىلمىشى ھەددىدىن ئاشقان ئادەمنىڭ (سۆزىگە) ئەگەشمىگىن } (كەھف سۈرىسى 28- ئايەت) . قېرىندىشىم ! ئەگەر سەن پەرۋەردىگارىڭغا دۇئا قىلىپ, ئۇنىڭغا كېچە كۈندۈز ئىتائەت قىلىدىغانلاردىن يىراقلىشىدىغان بولساڭ, پانى دۇنيانىڭ نەپسى - لەززەت دېڭىزىغا غەرىق بولۇپ كېتىسەن. قېرىندىشىم ! ئاللاھنىڭ ئۇزۇلمەس ئاغامچىسىنى چىڭ تۇتىدىغان ياخشى ئادەملەرنى ئىزدىگىن ؛ رەسۇلۇللاھنىڭ ھەدىس - سۈننەتلىرىگە ئەگىشىپ ئۇنى چىڭ تۇتىدىغانلارنى ئىزدىگىن: دىنلىرىنى مەھكەم تۇتۇپ , رەببىگە ئىتائەت قىلىشتا چىڭ تۇرىدىغان ھەم گۇناھلاردىن قاچىدىغانلارنى ئىزدىگىن. بىرلىكتە ھەمكارلىشىپ ئاللاھغا ئىتائەت قىلىش ئۈچۈن , ھەققە ۋە سەۋرىگە بىر - بىرىڭلارنى تەۋسىيە

قىلىش ئۈچۈن دەل ئەنە شۇنداق ياخشى ئادەملەرنى ئىزدىگىن:
ئۇلارنى مەسجىدلەردە ئۇچرىتىسەن, قۇرئان تەلىم – تەربىيىسى
سورۇنلىرىدىن تاپىسەن , ئىلىم ۋە زىكرى سورۇنلىرىدىن تاپىسەن.

ياخشىلارغا ئارىلىشىش مۇھەققەق ئاللاھقا ئىتائەت قىلىش ۋە
گۇناھلاردىن ئۆزۈلۈشكە ياردەم بېرىدۇ, ئەمما پاسىقلارغا ئارىلىشىش
بولسا ئىنساننى زىيانكارلىق ۋە ھالاكەت يولىغا ئىتتىرىدۇ ... پاكىتلار
نۇرغۇن ! رەسۇلۇللانىڭ دەۋرىدە ئۇقبە ئىبنى ئەبۇ مۇئەيت
ئىسىملىك بىرەيلەن بولۇپ , ئۇ ئەشەددى كاپىر ئىدى ,
رەسۇلۇللاھقا ئازار بېرەتتى , ئۇ بەدرى ئۇرۇشى كۈنى كاپىر ھالەتتە
ئۆلتۈرۈلگەن ئىدى . بۇ كىشى ئەسلىدە مۇسۇلمان بولايلا دەپ
قالغان ئىدى, بىراق ئۇنىڭ ئەبۇ جەھىل دىن ئىبارەت يېقىن دوستى
بار بولۇ , ئۇنى مۇسۇلمان بولۇشتىن توسۇپ قويغاچقا كاپىر ھالەتتە
ئۆلۈپ كەتتى ... بىر كۈنى ئۇقبە ئەبۇ جەھلنىڭ قېشىغا كېلىپ
ئۇنىڭغا ئۆزىنىڭ مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدىن تەسىرلىنىشكە
باشلىغانلىقىنى ئېيتتى , ئەبۇ جەھىل دەرھال ئۇنىڭغا قارشى چىقىپ
ئۇنداق قىلسا ئارىلىرىدىكى دوسلۇق ئالاقىسىنىڭ بىراقلا
ئۈزۈلىدىغانلىقىنى ئېيتىپ قورقۇتتى, ھەتتا ئۇنىڭدىن مۇھەممەد
ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۇنىڭ يۈزىگە تۈكۈرۈشنى تەلەپ
قىلدى ! ئۇنىڭ ئالدىدا ئىككىلا يول بار ئىدى, يا ئەبۇ جەھىل
بىلەن بولغان دوسلۇق ئالاقىسىنى ساقلاپ قېلىش , يا بولمىسا
مۇسۇلمان بولۇش , شۇنىڭ بىلەن , ئەبۇ جەھىلگە بولغان دوسلۇقى
ئىسلام دىنىغا كىرىش ئۈستىدىن غالىپ كەلدى - دە ئەبۇ جەھىل
ئۇنىڭدىن تەلەپ قىلغان قىلىقنى سادىر قىلدى , ئاندىن كاپىر
ھالدا ئۆلدى , مانا بۇ يامان ئادەملەر بىلەن دوست بولۇشنىڭ
نەتىجىسى ئىدى . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ : { شۇ كۈنى زالىم
(كاپىر) ئىككى قولىنى چىشلەپ : ئىست ! پەيغەمبەر بىلەن

(نجاتلىق) يولىنى تۇتسامچۇ, ئىست! پالاننى دوست تۇتمىغان بولسامچۇ ! قۇرئان ماڭا يەتكەندىن كېيىن , ئۇ (پالانى) مېنى شەك – شۈبھىسىز قۇرئاندىن ئازدۇردى) دەيدۇ . شەيتان ئىنساننى ئازدۇرۇپ بولۇپ تاشلىۋېتىدۇ } (فۇرقان سۈرىسى 27- 29 – ئايەت) . 10. ئىسلامغا خىزمەت قىلىش ۋە ئۇنى ھىمايە قىلىش : ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ : { ئى مۇئمىنلەر ! سىلەر ئاللاھقا (يەنى ئاللاھنىڭ دىنىغا) ياردەم بەرسەڭلار , ئاللاھ سىلەرگە (دۈشمەنلىرىڭلارغا قارشى) ياردەم بېرىدۇ , قەدەملىرىڭلارنى بەر قارار مۇستەھكەم قىلىدۇ} (سۈرە مۇھەممەد 7- ئايەت) ئەگەر سەن ئاللاھنىڭ قەدەملىرىڭنى ئۇنىڭ ئىتائىتىدە ۋە گۇناھلاردىن ئۈزۈلۈشتە بەر قارار – مۇستەھكەم قىلىشنى خالىساڭ , ئاللاھنىڭ دىنى ئۈچۈن قولۇڭدىن كەلگىنىنى قىلغىن , ئۇنىڭغا ياردەم بەرگىن, ئاللاھنىڭ يولىغا دەۋەت قىلغىن !. بۇلار تەجرىبىدىن ئۆتكەن ئەمەلى ئىشلاردۇر, بۈگۈندىن باشلاپ ئىجرا قىلىشقا ئاتلانغىن ! ئىسلام ئۈچۈن ئەمگەك سىڭدۈرسەڭ, ئىسلام سەن ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم مەسىلە ئىكەنلىنى تېخىمۇ ئېنىق تونۇپ يېتىسەن. پسىخولوگلارنىڭ دېيىشىچە ئەقىلدە ئىككى رايۇن مەۋجۇد, بىرى قىممەت ئۆلچىمى ياكى قايىللىق رايۇنى, بۇ سىنىڭ مەلۇم بىر نەرسىگە قايىل بولۇشۇڭنى كۆرسىتىدۇ, بىراق بۇنىڭدىنمۇ كۈچلۈك بىر رايۇن بار , ئۇ بولسىمۇ ئۆزلۈك ۋە تەۋەلىك رايۇنىدۇر . مەسىلەن , سەن ئىسلام دىنىنىڭ ئەڭ ئەۋزەل دىن ئىكەنلىكىگە ۋە پەلەستىن مەسىلىسىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشكە تېگىشلىك ئەڭ موھىم مەسىلە ئىكەنلىكىگە تولۇق قايىل بولۇشۇڭ مۇمكىن ,ئەمما ئەپسۇسكى , ئۆزلۈك ۋە تەۋەلىك مەسىلىسى تېخى ۋۇجۇتقا كەلمىگەن . ئۇنداقتا , قىممەت قارىشى ۋە قايىللىق مەسىلىسىنى قانداق قىلىپ ئۆزلۈك , تەۋەلىك مەسىلىسىگە ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ؟ مۇنداق ئىلگىرىلەشنى ئەنە شۇنداق قىممەت

ئۆلچىمى ئۈچۈن كۈچ سەرپ قىلىش ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرەلەيمىز . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ:{ (ئى مۇھەممەد ئۈممىتى) سىلەر ئىنسانلار مەنپەئەتى ئۈچۈن ئوتتۇرىغا چىقىرىلغان , ياخشىلىققا بۇيرۇپ يامانلىقتىن توسىدىغان ئاللاھقا ئىمان ئېيتىدىغان ئەڭ ياخشى ئۈممەتسىلەر } (ئال ئىمران سۈرىسى 110 – ئايەت) . دېمەك دۇنيادىكى ئەڭ ياخشى ئىش – ئاللاھ ئۈچۈن ۋە بىردىنبىر ئۇلۇغ دىن بولغان ئاللاھنىڭ دىنى ئۈچۈن ئەمگەك سىڭدۈرۈشتۇر. قېرىندىشىم! ئاللاھقا دەۋەت قىلغۇچىلاردىن بولغىن! مەسجىدلەردىكى قۇرئان – ئىلىم سورۇنلىرىغا قېتىلغىن, ئاللاھقا دەۋەت قىلىش يۈزىسىدىن ئىسلامى كىتاپلارنى ۋە لىنتىلارنى تارقاتقىن . قۇرئاننى تەجۋىدلىك ئوقۇشنى ئۆگەنگىن ۋە باشقىلارغا ئۆگەتكىن , ئىلىم ئۆگەنگىن , ئۆگەنگەنلىرىڭنى باشقىلارغىمۇ ئۆگەتكىن. يېتىم - يېسىرلار ئۈچۈن جەمىيەت تەسىس قىلغىن, مەسجىدلەردە يېتىم – يېسىرلار ئۈچۈن فوند تەسىس قىلىشنى تەرغىپ قىلغىن, ئىنتېرنېتتا ئىسلام ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان تور بەتلىرىنى ئاچقىن, خەيرى – ئېھسان بېرىكمىلىرىنى قۇرغىن, ئىسلامغا خىزمەت قىلىش يولىدا قولۇڭدىن كېلىدىغان بارلىق ئىقتىدار – ماھارەتلىرىڭنى ۋە تەجرىبىلىرىڭنى ئىشقا سالغىن .

11. قۇرئان ئوقۇش, ئۇنى چۈشىنىش, مۇلاھىزە قىلىش ۋە شۇ بويىچە ئەمەل قىلىش مۇستەھكەملىك ئۈچۈن ھەر كۈنى قۇرئان ئوقۇپ تۇرغىن, ھەر ئايدا بىر قېتىم قۇرئاننى تولۇق ئوقۇپ چىقىشقا تىرىشقىن . شۇنداقتا قەلبىڭ قۇرئان بىلەن بىللە ئويغاق تۇرىدۇ, قۇرئاندىن مەلۇم نەرسە يادلاشقا تىرىشقىن , شۇندىلا دىلىڭ روشەنلىشىپ, ھاياتى كۈچكە تولىدۇ. ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ رەسۇلۇللاھنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئېيتىدۇ: " قەلبىدە بىر ئاز قۇرئان بولمىغان ئادەم ۋەيرانە ئۆيگە ئوخشايدۇ" تىرمىزى رىۋايەت

قىلغان.. قېرىندىشىم ! تەجۋىد قائىدىلىرىنى ئۆگەنگىن , قۇرئاننى توغرا تەلەپپۇزدا ئوقۇغىن، چەت ئەل تىللىرىنى ئۆگىنىپ تۇرۇپ قۇرئاننى ئوقۇيالماسلىقىڭ ئەقىلغا لايىق ئەمەس !؟ شۇنداقلا قۇرئان تەپسىرلىرىنىمۇ ئوقۇغىن, شۇندىلا قۇرئان ھوزۇرىنى, ئىمان ھالاۋىتىنى سېزىسەن.

12. كېچىلىرى تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش :

بىلال رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھنىڭ مۇنداق سۆزىنى بايان قىلغان : " كېچىلىرى تۇرۇپ ئىبادەت قىلىڭلار, بۇ سىلەردىن ئىلگىرىكى ياخشىلارنىڭ ئادىتىدۇر, كېچىلىرى تۇرۇپ ئىبادەت قىلىش ھەقىقەتەن ئاللاھقا يېقىنلاشتۇرىدۇ, گۇناھتىن توسۇپ , خاتالىقلارنى ئۆچۈرىدۇ, بەدەندىكى كېسەللىكلەرنى بوقۇتىدۇ" تىرمىزى رىۋايىتى. ئەبۇ ئۇمامە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھنىڭ مۇنداق دېگەنلىگىنى بايان قىلغان : " كېچىلىرى تۇرۇپ ئىبادەت قىلىڭلار, بۇ سىلەردىن ئىلگىرىكى ياخشىلارنىڭ ئادىتىدۇر, بۇ ئاللاھقا يېقىنلاشتۇرىدۇ , يامانلىقلارنى ئۆچۈرىدۇ , گۇناھتىن توسىدۇ" تىرمىزى رىۋايەت قىلغان.

خاتىمە

بۇ ماقالىمىزنىڭ خاتىمىسىدە, ئاللاھدىن بۇنى ئوقۇغانلارغا مەنپەئەت بېرىشنى ئۈمىت قىلىمىز , شۇنداقلا ئاللاھدىن بۇنى ھەممىمىزنىڭ ياخشى ئەمەللىرى قاتارىدا قوبۇل قىلىشنى تىلەيمىز, ئاللاھ بۇ ئارقىلىق ياخشىلىق مىزانلىرىمىزنى ئېغىرلىتىپ, يامانلىق ۋە خاتالىقلىرىمىزنى ئۆچۈرگەي ! ئاللاھدىن بۇ ئەمگىكىمىزدە كەتكۈزۈپ قويغان كەمچىلىكلىرىمىزنى ۋە خاتالىقلىرىمىزنى

كەچۈرۈشنى تىلەيمىز. بۇنىڭدا توغرا قىلغانلىرىمىز ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ رەسۇلىنىڭ بىزگە ئۆگەتكەنلىرىدىندۇر, كەمچىلىك – خاتالىقلار بولسا مەندىن ۋە شەيتان تەرىپىدىن سادىر بولغاندۇر, ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ رەسۇلى ئۇنداق كەمچىلىكلەردىن پاكتۇر, ئاللاھدىن مېنى ۋە ئوقۇرمەنلەرنى مەغپىرەت قىلىشنى , كەمچىلىك – خاتالىقلىرىمىزنى يېپىشنى سورايمەن . ئاخىرىدا, ئاللاھغا تۆۋەندىكىدەك دۇئا قىلايلى , ئۇنى ئاللاھنىڭ ئىجابەت قىلىشنى , ھەقتە چىڭ تۇرۇپ, ھەقكە ياردەم بېرىشكە ۋە ناھەقنى تاشلاپ ئۇنى يېراقلاشتۇرۇشقا سەۋەب قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز. ئاللاھنىڭ دىنىدا چىڭ تۇرۇشقا، تائەت – ئىبادەتلەرنى ئادا قىلىپ، گۇناھ- مەئسىيەتلەرنى تاشلاشقا، ئىسلام ۋە مۇسۇلمانلارغا ياردەم بېرىپ، ئۇلارنى غەم – قايغۇلىرىدىن

بىزنى دۇنيادىن ياخشىلىق ئۈستىدە ئايرىغىن، دۇنيادىن بىزنى دۇنيا بۇلغىماستىن ئېلىپ كەتكىن! بىزنى مۇستەھكەم قىلغىن، بىزگە ياردەم بەرگىن، پەلەستىندىكى، ئىراقتىكى ۋە ھەر- بىر ئىسلام يۇرتلىرىدىكى قېرىنداشلىرىمىزغا ياردەم بەرگىن! ئۇلارنى مۇستەھكەم قىلغىن، جاسارەتلىرىنى ئۆستۈرگىن!

ئى ئاللاھ، دۇئالىرىمىزنى ئىجابەت قىلغىن! ئامىن!

ئاخىرەت ئىسلام تور بېتى

http://www.ahiret.cn